

APROBAT:

**prin Hotărârea Consiliului
din 27 noiembrie 2024**

**POLITICI CONTABILE
B.C. „EXIMBANK S.A.**

**ÎN CONFORMITATE CU STANDARDELE
INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ**

Aplicabil: Începând cu 01 ianuarie 2025

CUPRINS

1 DISPOZIȚII GENERALE	4
1.1 Bazele contabilizării	4
1.2 Principii generale de întocmire a situațiilor financiare	4
1.2.1 Componenta situațiilor financiare	4
1.2.2 Prezentarea fidelă	4
1.2.3 Continuitatea activității	4
1.2.4 Contabilitatea de angajamente	5
1.2.5 Consecvența prezentării	5
1.2.6 Recunoașterea elementelor situațiilor financiare	5
1.2.7 Evaluarea elementelor situațiilor financiare	5
1.2.8 Moneda funcțională și moneda de prezentare	6
1.2.9 Responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare	6
1.3 Aspecte netratate	6
1.4 Cerințe generale aferente elementelor situațiilor financiare	7
1.4.1 Compensarea elementelor situațiilor financiare	7
1.4.2 Situația fluxurilor de trezorerie	7
1.4.3 Politici contabile, modificări în estimările contabile și erori	8
1.4.4 Evenimente ulterioare perioadei de raportare	10
2 POLITICI CONTABILE AFERENTE ELEMENTELOR SITUAȚIILOR FINANCIARE	11
2.1 Imobilizări corporale	11
2.1.1 Componenta imobilizărilor corporale	11
2.1.2 Criterii de recunoaștere și evaluare a imobilizărilor corporale	11
2.1.3 Evaluarea costului	11
2.1.4 Evaluarea după recunoașterea inițială	12
2.1.5 Reclasificarea din categoria imobilizărilor corporale în active imobilizate deținute pentru vânzare	13
2.1.6 Cheltuieli ulterioare cu imobilizări corporale	13
2.1.7 Amortizarea imobilizărilor corporale	13
2.1.8 Criterii de derecunoaștere a imobilizărilor corporale	14
2.2 Imobilizări necorporale	15
2.2.1 Criterii generale de recunoaștere și evaluare	15
2.2.2 Amortizarea imobilizărilor necorporale	15
2.2.3 Durata de utilizare a imobilizărilor necorporale	16
2.2.4 Modificări ulterioare	16
2.2.5 Criterii de derecunoaștere	17
2.3 Deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale	17
2.3.1 Aplicarea testului de depreciere	17
2.3.2 Calcularea valorii recuperabile	18
2.3.3 Determinarea pierderii din depreciere	19
2.3.4 Reluarea pierderii din depreciere	19
2.4 Investiții imobiliare	19
2.5 Active și datorii financiare	20
2.5.1 Clasificarea și recunoașterea activelor și datoriilor financiare	21
2.5.2 Reclasificarea activelor și datoriilor financiare	22
2.5.3 Evaluarea inițială	22
2.5.4 Evaluarea ulterioară a activelor și datoriilor financiare	22
2.5.5 Evaluarea la cost amortizat a activelor și datoriilor financiare	22
2.5.6 Identificarea și evaluarea deprecierei activelor financiare	23
2.5.7 Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare	26
2.6 Stocuri	28

2.7 Leasing	28
2.7.1 Locatar	28
2.7.2 Locator	29
2.8 Mijloace bănești și echivalentele lor	29
2.8.1 Mijloace bănești datorate de Banca Națională a Moldovei	29
2.8.2 Mijloace bănești plasate în bănci	30
2.9 Titluri de datorie	30
2.10 Efectul variației cursului de schimb valutar	30
2.11 Capital social	30
2.11.1 Acțiuni ordinare	30
2.11.2 Acțiuni de tezaur	31
2.12 Provizioane	31
2.13 Impozitul pe profit	32
2.13.1 Impozitul pe profit curent	32
2.13.2 Impozitul pe profit amânat	32
2.14 Beneficiile angajaților	33
2.14.1 Beneficii de serviciu pe termen scurt	33
2.14.2 Planuri determinate de contribuții	34
2.15 Venituri și cheltuieli	34
2.15.1 Venituri și cheltuieli din dobânzi	34
2.15.2 Venituri din speze și comisioane	34
2.15.3 Venit net din tranzacționare	36
2.15.4 Venituri din dividende	36
2.15.5 Alte venituri / cheltuieli	36
2.15.6 Donații și contribuții monetare	36
2.16 Active și datorii contingente	36
2.17 Persoane afiliate	37
2.18 Dispoziții finale	38

1 DISPOZIȚII GENERALE

1.1 Bazele contabilizării

Politicele contabile prezentate sunt aplicate de BC „Eximbank” S.A. (în continuare „Banca”) în mod constant de-a lungul exercițiilor financiare prezentate în situațiile financiare.

Perioada de gestiune pentru care se întocmește și prezintă situațiile financiare coincide cu anul calendaristic și cuprinde perioada de la 1 ianuarie până la 31 decembrie.

Politicele contabile ale Băncii sunt elaborate în baza cerințelor:

- Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15 decembrie 2017 (cu modificările ulterioare);
- Cadrul general conceptual de raportare financiară (în continuare „Cadru conceptual”);
- Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (în continuare „IFRS”);
- Standardele Internaționale de Contabilitate (IAS);
- Regulamentului BNM privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova nr.238 din 10 octombrie 2002 (cu modificările ulterioare);
- Politicilor contabile ale băncii-mamă aplicabile începând cu 30 iunie 2024.

Banca, fiind entitate de interes public aplică principiile internaționale general acceptate.

Banca păstrează registrele contabile în conformitate cu Planul de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei, proces verbal nr.15 din 26 martie 1997, cu modificările și completările ulterioare.

1.2 Principii generale de întocmire a situațiilor financiare

Scopul general al situațiilor financiare este oferirea de informații cu privire la activitatea Băncii care să fie utile pentru investitorii existenți și potențiali, împrumutători și alți creditori în deciziile pe care aceștia le iau cu privire la oferirea de resurse Băncii.

În acest scop Banca asigură ca informațiile prezentate în cadrul situațiilor financiare sunt:

- relevante;
- exacte;
- comparabile;
- verificabile;
- oportune;
- inteligibile.

1.2.1 Componenta situațiilor financiare

Banca întocmește și prezintă situațiile financiare anuale individuale conform IFRS, care includ:

- situația poziției financiare la sfârșitul perioadei de gestiune;
- situația de profit sau pierdere și altor elemente ale rezultatului global pentru perioada de gestiune;
- situația modificărilor în capitalurile proprii pentru perioada de gestiune;
- situația fluxurilor de trezorerie pe perioadă;
- note cuprinzând informații privind politicile contabile materiale și alte informații explicative.

Atunci când situațiile financiare sunt prezentate în cadrul raportului anual sau a altui document, acestea sunt clar identificate și marcate distinct de restul informației incluse în acel document.

Banca nu întocmește situații financiare consolidate. Ca entitate controlată, Banca întocmește și prezintă situații financiare pentru consolidare în conformitate cu IFRS 10 și cerințele interne ale grupului.

1.2.2 Prezentarea fidelă

Situațiile financiare ale Băncii trebuie să prezinte fidel poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie ale Băncii. Prezentarea fidelă prevede reprezentarea exactă a efectelor tranzacțiilor și ale altor evenimente și condiții, în conformitate cu definițiile și criteriile de recunoaștere pentru active, datorii, venituri și cheltuieli stabilite în Cadrul conceptual.

1.2.3 Continuitatea activității

Situațiile financiare sunt întocmite pe baza principiului continuității activității, exceptând situațiile în care Conducerea Băncii intenționează să lichideze Banca sau să înceteze activitatea, sau nu are o altă alternativă realistă decât să procedeze astfel. Evaluarea capacității Băncii de a-și continua activitatea se efectuează de către Conducerea Băncii la fiecare dată de raportare.

1.2.4 Contabilitatea de angajamente

Situațiile financiare sunt întocmite pe baza contabilității de angajamente, exceptând informațiile privind fluxurile de trezorerie, tranzacțiile și evenimentele sunt recunoscute atunci când apar (și nu pe măsura ce numerarul sau echivalentele de numerar sunt încasate sau plătite), sunt înregistrate în evidența contabilă și sunt raportate în situațiile financiare ale perioadelor la care se referă. Cheltuielile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere pe baza unei asocieri (corelări) directe între costurile suportate și obținerea unor elemente specifice de venit.

1.2.5 Consecvența prezentării

Banca își va menține modul de prezentare și clasificare a elementelor în situațiile financiare de la o perioadă la alta, cu excepția cazului când:

- a) în urma unei modificări semnificative în natura activității Băncii sau în urma unei analize a situațiilor sale financiare, este evident că ar fi mai potrivită o altă prezentare sau clasificare având în vedere criteriile de selecție și aplicare a politicilor contabile prevăzute de IAS 8 - Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori; sau
- b) un IFRS prevede o modificare a prezentării.

În cazul în care are loc o modificare în modul de prezentare și clasificare a elementelor în situațiile financiare, Banca va reclasifica informația comparativă, mai puțin dacă reclasificarea este impracticabilă, și va prezenta în notele explicative următoarele informații:

- a) natura reclasificării;
- b) valoarea fiecărui element sau clasă de elemente reclasificate;
- c) motivul reclasificării.

Dacă reclasificarea informației comparative este impracticabilă, Banca va prezenta:

- a) motivul pentru care informația nu a fost reclasificată;
- b) natura ajustărilor care ar fi fost necesare dacă informația ar fi fost reclasificată.

În cazul unei modificări în modul de prezentare și clasificare a elementelor în situațiile financiare, Banca va prezenta informații comparative în cadrul situației poziției financiare și în notele aferente pentru cel puțin doi ani. Astfel, situația poziției financiare va include:

- a) soldurile la sfârșitul perioadei curente
- b) soldurile la sfârșitul perioadei anterioare (aceleași cu soldurile de deschidere ale perioadei curente)
- c) soldurile la începutul perioadei anterioare.

1.2.6 Recunoașterea elementelor situațiilor financiare

Recunoașterea reprezintă un proces de includere în situația poziției financiare la sfârșitul perioadei sau în situația rezultatului global a unui element care corespunde definiției unui activ, unei datorii, unui element de capitaluri proprii, unui venit sau unei cheltuieli și care satisface următoarele criterii de recunoaștere:

- este probabil ca beneficii economice viitoare asociate elementului respectiv să intre sau să iasă în/ din Bancă; și
- costul sau valoarea elementului pot fi evaluate în mod credibil.

Elementele situațiilor financiare sunt definite după cum urmează:

- a) Un activ reprezintă o resursă controlată de către Bancă ca rezultat al unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare care să se răsfrângă asupra Băncii;
- b) O datorie reprezintă o obligație curentă a Băncii rezultată din evenimente trecute, a cărei decontare se așteaptă să determine o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice din Bancă;
- c) Capitalurile proprii reprezintă interesul rezidual în activele Băncii după deducerea tuturor datoriilor sale.
- d) Veniturile sunt majorări ale beneficiilor economice în cursul perioadei contabile, sub forma unor intrări de active sau a măririi valorii activelor sau diminuării datoriilor, care au drept rezultat creșteri ale capitalurilor proprii, altele decât cele legate de contribuțiile participanților la capitalurile proprii;
- e) Cheltuielile sunt scăderi ale beneficiilor economice pe durata perioadei contabile, sub forma unor ieșiri sau epuizări ale activelor, sau a suportării unor datorii, care rezultă din scăderea capitalului propriu, altele decât cele legate de distribuirea către participanții la capitalul propriu.

1.2.7 Evaluarea elementelor situațiilor financiare

Situațiile financiare sunt întocmite prin aplicarea contabilității de angajamente și prin utilizarea costului istoric sau costului amortizat, cu excepția următoarelor active și datorii care se evaluează la valoarea justă:

- imobilizări corporale contabilizate conform modelului reevaluării;
- active financiare și datorii financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;
- activele imobilizate deținute în vederea vânzării;
- instrumente financiare derivate;
- investiții imobiliare contabilizate conform modelului valorii juste.

1.2.8 Moneda funcțională și moneda de prezentare

Conducerea Băncii a determinat leul moldovenesc (MDL) ca fiind moneda funcțională și de prezentare a Băncii. Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești, rotunjiți până la cea mai apropiată unitate.

1.2.9 Responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare

Responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare revine Comitetului de Management. Situațiile financiare se semnează de către Directorul General sau de către Prim-Vicedirectorul General, CFO și Contabilul-șef al Băncii.

În procesul de întocmire a rapoartelor financiare Banca asigură identificarea clară a fiecărei situații financiare și a notelor la acestea, evidențiind și la necesitate repetând următoarele informații, pentru a asigura înțelegerea corespunzătoare a informațiilor prezentate:

- a) denumirea sau alte mijloace de identificare și orice modificare a acestor informații care a intervenit de la finalul perioadei precedente de raportare;
- b) dacă situațiile financiare se referă la entitatea individuală sau la un eventual grup de entități;
- c) data finalului perioadei de raportare sau perioada acoperită de setul de situații financiare sau de note;
- d) moneda de prezentare;
- e) nivelul de rotunjire utilizat în prezentarea valorilor; și
- f) informații comparative relevante.

Dacă în procesul de agregare și clasificare în elemente-rând în situațiile financiare sunt identificate elemente desemnate ca fiind nesemnificative în mod individual, atunci acestea pot fi agregate cu alte elemente în situațiile financiare. Un element care nu este suficient de semnificativ pentru a fi prezentat distinct în situațiile financiare poate fi totuși prezentat distinct în note.

Pe lângă expertiza profesională, Banca stabilește un prag de semnificație în mărime de 3,000,000 lei pentru determinarea caracterului semnificativ al elementelor ce urmează a fi incluse în cadrul notelor la situațiile financiare.

Banca utilizează același prag de semnificație și la tratarea tranzacțiilor care au avut loc în intervalul temporal de la închiderea ultimei zile operaționale bancare și până la orele 00:00 ale ultimei zile ale exercițiului financiar. În cazul în care tranzacțiile de natură similară depășesc pragul de semnificație stabilit acestea vor fi considerate ca fiind procesate în perioada exercițiului financiar supus raportării, Banca ajustând în modul corespunzător situațiile financiare, iar în caz contrar acestea vor fi procesate și raportate în cadrul perioadei financiare ulterioare celei raportate.

Situațiile financiare elaborate sunt revizuite și contrapuse cu liste de verificare a dezvăluirilor de către persoanele responsabile de certificarea acestora pentru a se asigura că acestea corespund cerințelor de dezvăluire specificate de IFRS.

1.3 Aspecte netratate

Prezenta Politică nu tratează aspecte neaplicabile activității Băncii, precum:

- Beneficiile post angajare și alte beneficii pe termen lung ale angajaților (IAS 19);
- Moneda funcțională a operațiunilor din străinătate și schimbarea monedei funcționale (IAS 21);
- Contabilizarea și raportarea planurilor de pensii (IAS 26);
- Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație (IAS 27, IAS 28, IAS 31);
- Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste (IAS 29);
- Rezultatul pe acțiune (IAS 33);
- Imobilizările necorporale cu durata de viață nedeterminată și modelul reevaluării imobilizărilor necorporale (IAS 38);
- Contabilizarea acoperirii riscurilor (*eng. hedge accounting*, IAS 39);
- Agricultură (IAS 41);
- Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS 1);
- Plata pe bază de acțiuni (IFRS 2);
- Combinări de întreprinderi (IFRS 3);
- Contracte de asigurări (IFRS 17);

- Explorarea și evaluarea resurselor minerale (IFRS 6);
- Segmente operaționale (IFRS 8)
- Situații financiare consolidate (IFRS 10)
- Angajamente comune (IFRS 11)
- Prezentarea intereselor existente în alte entități (IFRS 12)

În cazul efectuării unor operațiuni pentru care nu există prevederi exprese în cadrul acestei Politici, Departamentul Contabilitate va efectua înregistrările contabile în conformitate cu normele și principiile IFRS, efectuând și aprobând ulterior ajustările necesare în cadrul Politicii contabile, dar nu mai târziu de data întocmirii situațiilor financiare anuale.

1.4 Cerințe generale aferente elementelor situațiilor financiare

1.4.1 Compensarea elementelor situațiilor financiare

Compensarea elementelor fie în situația rezultatului global, fie în situația poziției financiare la sfârșitul perioadei, cu excepția cazului în care reflectă fondul economic al unei tranzacții sau al unui alt eveniment, limitează capacitatea utilizatorilor atât de a înțelege tranzacțiile efectuate și de a evalua viitoarele fluxuri de trezorerie ale Băncii.

Activele și datoriile nu vor fi compensate, cu excepția cazului în care compensarea este cerută sau permisă conform normelor IFRS.

În cazul în care Banca înregistrează câștiguri și pierderi din cedarea activelor imobilizate (inclusiv active investiționale și active de exploatare), acestea sunt prezentate prin deducerea din încasările din cedarea activului sau valorii contabile a activului și a cheltuielilor de vânzare aferente.

De asemenea, cheltuielile aferente unui provizion care este recunoscut în conformitate cu IAS 37 - Provizioane, datorii contingente și active contingente și rambursate în baza unui angajament contractual cu un terț (de exemplu, un contract de garanție cu un furnizor) pot fi compensate cu rambursările aferente.

Aspectele legate de climă pot afecta recunoașterea, măsurarea și prezentarea datoriilor în situațiile financiare care aplică IAS 37, de exemplu, legate de:

- (i) taxe impuse de guvernare pentru nerespectarea obiectivelor legate de climă sau pentru descurajarea/încurajarea unei activități specifice;
- (ii) cerințe de reglementare pentru remedierea daunelor mediului înconjurător;
- (iii) contracte care pot deveni oneroase (de exemplu, din cauza unei potențiale pierderi de venituri sau costuri crescute ca urmare a modificărilor legislative legate de climă);
- (iv) restructurări pentru a reproiecta produsele / serviciile pentru a atinge obiectivele legate de climă.

În plus, Banca prezintă pe bază netă câștigurile și pierderile care apar dintr-un grup de tranzacții similare, spre exemplu câștigurile și pierderile din diferențele de curs valutar sau câștigurile și pierderile din instrumentele financiare deținute în vederea tranzacționării. Totuși, dacă sunt semnificative, Banca prezintă aceste câștiguri și pierderi separat pentru a nu limita înțelegerea utilizatorilor asupra tranzacțiilor efectuate.

Un **activ financiar** și o **datorie financiară** pot fi compensate, iar valoarea netă va fi prezentată în situația poziției financiare atunci, și numai atunci când Banca:

- în mod curent are dreptul legal și exercitabil, de a compensa valorile recunoscute, și
- intenționează fie să le deconteze pe o bază netă, fie să realizeze activul și să stingă obligația simultan.

La contabilizarea unui transfer al unui activ financiar care nu este derecunoscut, Banca nu va compensa activul transferat și datoria asociată cu acesta.

1.4.2 Situația fluxurilor de trezorerie

Banca întocmește și prezintă în cadrul situațiilor financiare o situație a fluxurilor de trezorerie pentru fiecare perioadă acoperită de situațiile financiare.

Fluxurile de trezorerie reprezintă intrările sau ieșirile de numerar și echivalente de numerar.

Numerarul cuprinde disponibilul în casă și la bănci și depozitele la vedere.

Echivalentele de numerar reprezintă activele financiare deținute în scopul îndeplinirii angajamentelor în numerar pe termen scurt a căror scadență nu depășește 90 zile (solduri nerestricționate cu Banca Națională

a Moldovei, bonuri de tezaur, certificate emise de Banca Națională a Moldovei, disponibilități plasate la alte bănci și sume în curs de decontare).

Activitățile de exploatare (operaționale) sunt principalele activități producătoare de venituri ale Băncii, precum și alte activități care nu sunt activități de investiții sau de finanțare.

Activitățile de investiții constau în achiziționarea și cedarea de active imobilizate și de alte investiții care nu sunt incluse în echivalentele de numerar.

Activitățile de finanțare sunt activități care au drept rezultat modificări ale dimensiunii și compoziției capitalurilor proprii și împrumuturilor vărsate ale Băncii.

Banca raportează fluxurile de trezorerie din activități de exploatare folosind metoda indirectă, prin care profitul/pierderea este ajustat(ă) cu:

- efectele tranzacțiilor care nu au natură monetară;
- amânările sau angajamentele de plăți sau încasări în numerar trecute sau viitoare din exploatare; și
- elementele de venituri și cheltuieli asociate cu fluxurile de trezorerie din investiții sau finanțări.

Fluxurile de trezorerie care rezultă din următoarele activități de exploatare, de investiții sau de finanțare pot fi raportate la valoarea netă:

- a) încasările și plățile în numerar efectuate în numele clienților, atunci când fluxurile de trezorerie reflectă activitățile clienților mai degrabă decât activitățile Băncii;
- b) încasările și plățile în numerar pentru elementele cu rulaj rapid, valori mari și scadență scurtă.

Următoarele încasări și plăți de numerar sunt raportate pe o bază netă:

- a) acordarea de credite către și rambursarea creditelor de către clientelă;
- b) acceptarea și rambursarea depozitelor interbancare și ale clientelei.

Fluxurile de trezorerie provenite din tranzacțiile efectuate în valută sunt înregistrate în moneda funcțională a Băncii (MDL) prin aplicarea, asupra valorii în valută, a cursului de schimb dintre moneda funcțională și valuta respectivă de la data fluxului de trezorerie.

Tranzacțiile de investiții și de finanțare care nu impun întrebuințarea numerarului sau a echivalentelor de numerar (spre exemplu, achiziția de imobilizări corporale în baza unor contracte de leasing financiar) sunt excluse din situația fluxurilor de trezorerie.

1.4.3 Politici contabile, modificări în estimările contabile și erori

Prevederile acestei secțiuni se aplică de către Bancă pentru:

- selectarea și aplicarea politicilor contabile;
- contabilizarea modificărilor în politicile contabile;
- contabilizarea modificărilor în estimările contabile; și
- corecții ale erorilor perioadelor anterioare.

1.4.3.1 Selectarea și aplicarea politicilor contabile

Când un IFRS se aplică în mod specific unei tranzacții, unui alt eveniment sau unei alte condiții, metoda de evidență și raportare a acelui element sunt determinate prin aplicarea respectivului IFRS.

În absența unui IFRS care se aplică în mod specific unei tranzacții, unui alt eveniment sau unei alte condiții, Conducerea Băncii își va exercita raționamentul profesional pentru elaborarea și aplicarea unei politici contabile care are drept rezultat informații ce vor respecta principiile enunțate în secțiunea 1.2:

În exercitarea raționamentului profesional, Conducerea Băncii va face referire la, și va lua în considerare, aplicabilitatea următoarelor surse în ordine descrescătoare:

- a) dispozițiile din IFRS-uri care tratează aspecte similare și conexe; și
- b) definițiile, criteriile de recunoaștere și conceptele de evaluare pentru active, datorii, venituri și cheltuieli din Cadrul conceptual.
- c) alte acte de reglementare sau practici acceptate în domeniul de activitate dacă acestea nu contravin surselor enunțate anterior.

1.4.3.2 Consecvența aplicării politicilor contabile

Banca va selecta și va aplica politicile sale contabile în mod consecvent pentru tranzacții, alte evenimente și condiții similare, cu excepția cazului în care un Standard prevede sau permite în mod specific clasificarea elementelor pentru care ar fi adecvate politici contabile diferite.

Dacă un Standard prevede sau permite o astfel de clasificare, o politică contabilă adecvată este selectată și aplicată consecvent fiecărei categorii.

Modificări ale politicilor contabile

Banca va modifica politica contabilă doar dacă modificarea:

- este cerută de un Standard sau de o Interpretare, sau
- conduce spre situații financiare care oferă informații credibile și mai relevante cu privire la efectele tranzacțiilor, altor evenimente sau condiții asupra poziției financiare, performanțelor financiare sau fluxurilor de trezorerie ale Băncii.

Următoarele nu sunt modificări ale politicilor contabile:

- a) aplicarea unei politici contabile pentru tranzacții, alte evenimente sau condiții care diferă, în fond, de cele care au avut loc anterior; și
- b) aplicarea unei politici contabile pentru tranzacții, alte evenimente și condiții care nu au avut loc anterior sau care au fost nesemnificative.

Aplicarea inițială a unei politici de reevaluare a activelor conform cu IAS 16 - Imobilizări corporale constituie o modificare de politică contabilă care este tratată ca o reevaluare mai degrabă în conformitate cu IAS 16, decât în conformitate cu acest capitol.

Adoptarea unui standard sau a unei interpretări și alte modificări voluntare ale politicilor contabile

Dacă o modificare a politicii contabile este cerută de un nou Standard sau Interpretare, modificarea se va contabiliza în conformitate cu prevederile tranzitorii ale noului Standard sau Interpretării. În cazul în care noul Standard sau Interpretare nu include prevederi tranzitorii, atunci modificarea în politica contabilă va fi aplicată retroactiv.

Aplicarea retroactivă

Când o modificare în politica contabilă se aplică retroactiv, Banca va ajusta soldul inițial al fiecărui element component afectat al capitalului propriu pentru cea mai îndepărtată perioadă prezentată, precum și alte valori comparative prezentate pentru fiecare perioadă anterioară, ca și cum noua politică contabilă ar fi fost aplicată întotdeauna.

În cazul aplicării retroactive a unei modificări de politică contabilă, Banca va prezenta informații comparative în cadrul situației poziției financiare și în notele aferente pentru cel puțin doi ani. Astfel, situația poziției financiare va include:

- a) soldurile la sfârșitul perioadei curente;
- b) soldurile la sfârșitul perioadei anterioare (aceleași cu soldurile de deschidere ale perioadei curente);
- c) soldurile la începutul perioadei anterioare.

Limitarea aplicării retroactive

Când sunt imposibil de determinat efectele modificării politicii contabile privind informația comparativă pentru una sau mai multe perioade anterioare, Banca aplică noua politică contabilă activelor și datoriilor ca de la începutul celei mai îndepărtate perioade pentru care aplicarea retroactivă este posibilă, care poate să fie perioada curentă, și efectuează ajustările corespunzătoare soldurilor inițiale ale fiecărui component afectat al capitalului propriu pentru acea perioadă.

Când la începutul perioadei curente, este imposibil de determinat efectul cumulativ al aplicării noilor politici contabile tuturor perioadelor anterioare, Banca ajustează informația comparativă pentru a aplica noile politici contabile prospectiv de la cea mai îndepărtată dată posibilă.

1.4.3.3 Modificări în estimările contabile

Efectul modificării unei estimări contabile se recunoaște prospectiv prin includerea ei în profitul sau pierderea:

- perioadei în care are loc modificarea, dacă acesta afectează doar perioada respectivă, sau
- perioadei în care are loc modificarea și a perioadelor viitoare, dacă modificarea are efect și asupra acestora.

Totodată, dacă o modificare în estimările contabile conduce spre modificări ale activelor și datoriilor, sau a elementelor din capitalul propriu, aceasta se va recunoaște prin ajustarea elementelor conexe de active, datorii și capital propriu în perioada modificării.

1.4.3.4 Corectarea erorilor

Banca corectează retroactiv erorile semnificative ale perioadei anterioare în primul set de situații financiare după descoperirea acestora prin:

- ajustarea valorilor comparative pentru perioadele anterioare în care a apărut eroarea, sau
- dacă eroarea a apărut înainte de cea mai îndepărtată perioadă anterioară, ajustarea soldurilor inițiale ale activelor, datoriilor și capitalului propriu pentru cea mai îndepărtată perioadă.

În cazul unor astfel de retratări, Banca va prezenta informații comparative în cadrul situației poziției financiare și în notele aferente pentru cel puțin doi ani. Astfel, situația poziției financiare va include:

- a) soldurile la sfârșitul perioadei curente;
- b) soldurile la sfârșitul perioadei anterioare (aceleași cu soldurile de deschidere ale perioadei curente);
- c) soldurile la începutul perioadei anterioare.

Limitări ale retratării retroactive

O eroare a perioadei anterioare este corectată prin retratarea retroactivă, cu excepția cazului când sunt imposibil de determinat fie efectele specifice perioadei, fie efectul cumulativ al erorii.

Când sunt imposibil de determinat efectele erorii privind informația comparativă pentru una sau mai multe perioade anterioare, Banca ajustează soldurile inițiale soldurilor inițiale ale activelor, datoriilor și capitalului propriu pentru cea mai îndepărtată perioadă pentru care ajustarea retroactivă este posibilă.

Când la începutul perioadei curente, este imposibil de determinat efectul cumulativ al unei erori asupra tuturor perioadelor anterioare, Banca ajustează informația comparativă pentru a corecta eroarea prospectiv începând cu cea mai îndepărtată dată posibilă.

1.4.4 Evenimente ulterioare perioadei de raportare

Evenimentele ulterioare perioadei de raportare sunt acele evenimente, favorabile sau nefavorabile, care apar între data perioadei de raportare și data la care situațiile financiare sunt autorizate pentru emitere. Banca identifică două tipuri de evenimente:

- a) evenimente care furnizează dovada condițiilor existente la data perioadei de raportare (evenimente care conduc la ajustarea situațiilor financiare după data perioadei de raportare); și
- b) evenimente care indică condiții ce au apărut ulterior perioadei de raportare (evenimente care nu conduc la ajustarea situațiilor financiare după perioada de raportare).

Exemple de evenimente ulterioare perioadei de raportare, care trebuie reflectate în situațiile financiare:

- soluționarea unui litigiu ulterior perioadei de raportare impune ajustarea unui provizion deja recunoscut sau recunoașterea unui nou provizion;
- obținerea unor informații ulterior perioadei de raportare ce indică faptul că un activ era depreciat la sfârșitul perioadei de raportare, spre exemplu falimentul unui client care confirmă existența unei pierderi din activitatea de creditare la data raportării (în acest caz, Banca va avea în vedere ajustarea provizionului individual deja recunoscut pentru clientul respectiv conform metodologiei de depreciere a creditelor sau necesitatea înregistrării unui provizion individual și eliminării debitorului respectiv din evaluarea colectivă);
- determinarea după încheierea perioadei de raportare a costului activelor achiziționate sau a încasărilor rezultate din activele vândute înainte de data de raportare;
- descoperirea de fraude sau erori care arată că situațiile financiare sunt incorecte.
- dezvăluirea riscurilor legate de modificarea indicatorilor macroeconomici ca urmare a impactului eventualelor pandemii și conflictelor militare la hotarul țării, ce poate influența modelul de afaceri al Băncii.

Exemple de evenimente ulterioare perioadei de raportare, care nu trebuie reflectate în situațiile financiare, dar necesită prezentarea în notele explicative:

- declinul semnificativ al valorii de piață a plasamentelor realizate de Bancă între data raportării și data la care se autorizează publicarea situațiilor;
- declararea dividendelor după încheierea perioadei de raportare;
- anunțarea sau începerea implementării unei restructurări majore;
- angajamente semnificative sau datorii contingente apărute după data de raportare;
- achiziția sau vânzarea unor sucursale sau a unor active semnificative efectuate după data de raportare;
- modificări în legislația fiscală specifică activității Băncii, intrate în vigoare sau anunțate după încheierea perioadei de raportare care au un impact semnificativ asupra creanțelor și datoriiilor privind impozitul pe profit curent și amânat;
- tranzacții semnificative cu instrumentele de capitaluri proprii ale Băncii după încheierea perioadei de raportare;
- modificări majore ale cursurilor de schimb valutar după data de raportare;
- inițierea unor litigii majore care decurg strict din evenimente care s-au produs după încheierea perioadei de raportare;
- dezvăluirea informației privind problemele financiare sau performanțelor financiare ale Băncii legate de schimbările climatice ale mediului înconjurător conform prevederilor IAS 1.

2 POLITICI CONTABILE AFERENTE ELEMENTELOR SITUAȚIILOR FINANCIARE

2.1 Imobilizări corporale

2.1.1 Componenta imobilizărilor corporale

În componenta imobilizărilor corporale Banca include activele utilizate mai mult de un an, deținute pentru prestarea de servicii sau pentru a fi folosite în scopuri administrative precum: terenurile, clădirile, mijloacele de transport, mobilierul și echipamentul de birou, alte imobilizări corporale.

De asemenea, în calitate de imobilizări corporale servesc activele luate în leasing financiar (contractele de leasing în care riscurile și recompensele aferente dreptului de proprietate asupra unui activ-suport sunt transferate Băncii).

2.1.2 Criterii de recunoaștere și evaluare a imobilizărilor corporale

Costul unei imobilizări corporale este recunoscut în calitate de activ doar dacă activul respectiv va genera beneficii economice și acest cost poate fi evaluat în mod credibil.

Un element al imobilizărilor corporale care este recunoscut ca activ va fi evaluat inițial la costul său.

Costul unei imobilizări corporale este format din:

- a) prețul de achiziție, incluzând taxele vamale și taxele de achiziție nerecuperabile, după deducerea reducerilor comerciale și a rabaturilor;
- b) orice costuri care se pot atribui direct aducerii activului la locația și condiția necesare pentru ca acesta să poată fi utilizat în modul dorit de Conducere (salariile și alte beneficii ale personalului, costul pregătirii locației, costurile de livrare și manipulare inițiale, costurile de instalare și asamblare, costul testării funcționării corecte a activului, onorariile profesionale);
- c) valoarea estimată inițial a costurilor legate de demontarea și de mutarea elementului și restaurarea locului unde va fi mutat, în cazul în care costurile respective reies dintr-o obligație pe care o dobândește Banca la achiziționarea elementului sau ca o consecință a utilizării elementului.

Costul unui activ construit în regie proprie este determinat prin utilizarea aceluiași principii ca pentru un activ achiziționat.

2.1.3 Evaluarea costului

Costul unui element de imobilizări corporale este echivalentul în numerar la data recunoașterii. Dacă plata este amânată dincolo de termenele normale de creditare, diferența dintre prețul în numerar echivalent și plata totală este recunoscută ca dobândă pe perioada de creditare, în afară de cazul în care o astfel de dobândă este recunoscută în valoarea contabilă a elementului conform IAS 23 – Costurile îndatorării.

Unul sau mai multe elemente de imobilizări corporale se pot achiziționa în schimbul unui activ sau al unor active nemonetare, sau al unei combinații de active monetare și nemonetare. Costul unui astfel de element de imobilizări corporale este evaluat la valoarea justă numai dacă:

- a) tranzacția de schimb nu este de natură comercială; sau
- b) nici valoarea justă a activului primit, nici a celui cedat nu se pot evalua credibil.

Dacă elementul primit nu este evaluat la valoarea justă, costul său este evaluat la valoarea contabilă a activului cedat.

Banca determină dacă o tranzacție de schimb este de natură comercială prin analiza măsurii în care viitoarele fluxuri de trezorerie sunt preconizate să se schimbe ca rezultat al tranzacției. O tranzacție de schimb este de natură comercială dacă:

- a) configurația (riscul, temporizarea și valoarea) fluxurilor de trezorerie ale activului primit diferă de configurația fluxurilor de trezorerie ale activului transferat; sau
- b) valoarea specifică pentru Bancă a părții din activitățile Băncii afectate de tranzacționare se modifică, ca rezultat al schimbului; și
- c) diferența din (a) și (b) este semnificativă relativ la valoarea justă a activelor schimbate.

În scopul determinării dacă o tranzacție de schimb este de natură comercială, valoarea specifică pentru Bancă a părții din activitățile Băncii afectate de tranzacție reflectă fluxuri de trezorerie după impozitare.

Dacă Banca poate să determine credibil valoarea justă atât a unui activ primit, cât și a unui activ cedat, atunci valoarea justă a activului cedat este utilizată la evaluarea costului activului primit, dacă valoarea justă a activului primit nu este în mod clar mai evidentă.

Costul unui element de imobilizări corporale deținut de Bancă conform unui contract de leasing este determinat în conformitate cu IFRS 16 – Contracte de leasing (a se vedea secțiunea 2.7 Leasing).

În cazurile în care părțile componente ale imobilizărilor corporale au o durată de funcționare utilă diferită, acestea se contabilizează ca elemente (semnificative) separate de imobilizări corporale.

Profitul sau pierderea ce apare ca rezultat a ieșirii unei imobilizări corporale se recunoaște ca sumă netă în componenta „altor venituri sau cheltuieli”.

2.1.4 Evaluarea după recunoașterea inițială

Metoda de evaluare ulterioară este determinată la nivel de clase de imobilizări: modelul bazat pe cost sau modelul de reevaluare.

După recunoașterea inițială imobilizările sunt contabilizate la costul său minus orice amortizare cumulată și orice pierderi cumulate din depreciere, cu excepția clasei "Terenuri și Clădiri".

Terenurile și clădirile sunt contabilizate la o valoare reevaluată, aceasta fiind valoarea sa justă la data reevaluării minus orice amortizare cumulată ulterior și orice pierderi cumulate din depreciere. Reevaluările sunt făcute cu suficientă regularitate pentru a se asigura că valoarea contabilă nu se deosebește semnificativ de ceea ce s-ar fi determinat prin utilizarea valorii juste la finalul perioadei de raportare.

Dacă un element de imobilizări corporale este reevaluat, atunci întreaga clasă de imobilizări corporale din care face parte acel element trebuie reevaluată.

Dacă valoarea contabilă a unui activ este majorată ca rezultat al reevaluării, atunci creșterea este recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și cumulată în capitalurile proprii, la poziția "Surplus din reevaluare". Cu toate acestea, majorarea este recunoscută în profit sau pierdere în măsura în care aceasta compensează o reducere din reevaluarea aceluiasi activ, recunoscută anterior în profit sau pierdere.

Dacă valoarea contabilă a unui activ este diminuată ca urmare a unei reevaluări, această diminuare este recunoscută în profit sau pierdere. Cu toate acestea, reducerea este recunoscută în alte elemente ale rezultatului global în măsura în care surplusul din reevaluare prezintă un sold creditor pentru acel activ. Reducerea recunoscută în alte elemente ale rezultatului global reduce suma cumulată în capitalurile proprii la poziția "Surplus din reevaluare".

Surplusul din reevaluare inclus în capitalurile proprii aferent unui element de imobilizări corporale poate fi transferat direct în rezultatul reportat atunci când activul este derecunoscut. Aceasta poate implica transferul întregului surplus atunci când activul este scos din funcțiune sau cedat. Cu toate acestea, o parte din surplus poate fi transferată pe măsură ce activul este folosit de entitate. În acest caz, valoarea surplusului transferat ar fi diferența dintre amortizarea calculată pe baza valorii contabile reevaluate a activului și valoarea amortizării calculate pe baza costului inițial al activului. Transferurile din surplusul din reevaluare în rezultatul reportat nu se efectuează prin profit sau pierdere.

2.1.5 Reclasificarea din categoria imobilizărilor corporale în active imobilizate deținute pentru vânzare

Imobilizările corporale a căror valoare va fi recuperată în principal prin vânzarea acestora și nu prin utilizarea lor continuă sunt reclassificate în categoria „active imobilizate deținute în vederea vânzării”. Reclasificarea are loc numai dacă:

- a) activele sunt disponibile pentru vânzare imediată în starea prezentă, vânzarea fiind supusă numai unor termene și condiții care sunt obișnuite pentru tranzacțiile cu tipul respectiv de active;
- b) există un plan de vânzare a activelor și este lansat un program activ de găsire a unui cumpărător și de finalizare a planului;
- c) vânzarea este foarte probabilă, activul (sau grupul destinat cedării) fiind în mod activ promovat în vederea vânzării la un preț rezonabil în raport cu valoarea justă curentă a activului;
- d) vânzarea va îndeplini criteriile de recunoaștere drept „vânzare finalizată” în termen de un an de la data clasificării, cu excepția permisiunii de extindere a termenului prevăzut în IFRS 5¹.

Activele deținute pentru vânzare se evaluează în situațiile financiare la valoarea cea mai mică dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare.

Atunci când valoarea justă minus costurile de vânzare este mai mică decât valoarea contabilă, valoarea deprecierei este recunoscută în contul de profit sau pierdere. Recunoașterea câștigurilor ulterioare este limitată la pierderile din depreciere recunoscute anterior pentru activul în cauză.

Activele deținute pentru vânzare nu se amortizează.

Activele deținute pentru vânzare, ce nu au fost comercializate timp de un an de la data clasificării², încetează a fi clasificate drept deținute pentru vânzare, acestea fiind reclassificate în stocuri de mărfuri și materiale, imobilizări corporale, imobilizări necorporale ș.a. în dependență de caracteristicile activelor și intenția Băncii privind utilizarea lor ulterioară.

Banca este în drept să clasifice în bilanțul contabil imobilizările corporale transmise Băncii în schimbul rambursării creditelor ca active deținute pentru vânzare în decurs de 12 luni² din data recunoașterii în evidența contabilă a acestora.

Imobilizările corporale transmise în schimbul rambursării creditelor se reflectă în evidența contabilă la valoarea cea mai mică dintre valoarea totală a datoriei debitorului (soldul creditului, dobânzile calculate și reflectate în bilanțul contabil, comisioanele, penalitățile și alte creanțe aferente creditului) și valoarea justă (valoarea de piață) a activelor menționate minus eventualele costuri generate de vânzarea acestora.

2.1.6 Cheltuieli ulterioare cu imobilizări corporale

Când o parte a unei imobilizări corporale necesită a fi înlocuită cu o altă nouă, costul noii părți este capitalizat dacă Banca așteaptă să obțină beneficii economice viitoare din această parte nouă și costul ei poate fi credibil evaluat. Valoarea părții înlocuite este derecunoscută.

Cheltuielile aferente întreținerii zilnice a imobilizărilor corporale sunt recunoscute în profit sau pierdere.

2.1.7 Amortizarea imobilizărilor corporale

Valoarea amortizabilă a unei imobilizări corporale este reprezentată de costul activului, sau altă valoare care se substituie costului (de exemplu, valoarea reevaluată), minus valoarea reziduală.

Valoarea reziduală este valoarea estimată care ar putea fi obținută la data curentă din cedarea activului, după deducerea costurilor estimate ale vânzării, dacă activul ar avea deja vechimea și starea așteptate la sfârșitul duratei de viață utile.

Durata de viață utilă este perioada pe care activul se așteaptă să fie utilizat de către Bancă.

¹ Există evenimente sau circumstanțe care pot prelungi peste un an perioada necesară finalizării vânzării. O prelungire a perioadei necesare pentru finalizarea unei vânzări nu împiedică clasificarea unui activ (sau grup destinat cedării) ca fiind deținut în vederea vânzării dacă întârzierea este cauzată de evenimente sau circumstanțe în afara controlului entității și dacă există suficiente dovezi că entitatea își menține angajamentul în privința planului său de vânzare a activului (sau a grupului destinat cedării).

² Pct. 13 din *Regulamentul cu privire la investițiile băncilor în imobil, HCE al BNM nr. 114 din 02.06.2022* “În cazul în care activele transmise băncii în posesie/achiziționate în schimbul rambursării datoriilor nu au fost vândute din motive obiective (evenimente sau circumstanțe în afara controlului băncii) în perioada de 12 luni, banca poate să se adreseze la Banca Națională a Moldovei cu o cerere de aprobare privind prelungirea perioadei de clasificare a acestora în categoria respectivă. Prolungirea perioadei de clasificare a activelor respective se solicită de către bancă cu cel puțin 2 luni înainte de expirarea perioadei indicate la pct. 12, numai în situațiile în care există evenimentele sau circumstanțele determinate de Standardul Internațional de Raportare Financiară 5”.

Amortizarea reprezintă alocarea sistematică a valorii depreciable a unei imobilizări corporale pe durata sa de viață utilă.

Valoarea amortizării imobilizărilor corporale este recunoscută în profit sau pierdere prin aplicarea metodei liniare, în baza duratei de viață utile estimată pentru fiecare element de imobilizare corporală. Activele utilizate în leasing financiar se amortizează pe durata cea mai scurtă dintre durata contractului de leasing și durata de viață utilă. Pentru terenuri nu este calculată amortizarea.

Duratele de viață utilă estimate pentru imobilizările corporale ale Băncii sunt:

Categoria	Clasa	Durata estimată
Proprietăți ocupate	Terenuri	Indefinit
	Clădiri	35-65 de ani (în funcție de caracteristici)
Modernizări / investiții în spații închiriate		durata locațiunii
Mobilier	Mobilă	4-6 ani
	Furnituri	4-6 ani
	Echipament de birou	3-5 ani
	Mobilă și echipament de metal	9-10 ani
Echipament	Alarmer	5 ani
	Sisteme video și de supraveghere	5 ani
	Sisteme și echipamente	6-10 ani
	Echipamente electronice	3-5 ani
	Echipamente electronice informatice	3-5 ani
	Componente electronice – Hardware	4-8 ani
	Bancomate si similare	5-7 ani
	Dispozitive electronice fără fir	2-5 ani
	Sisteme de electricitate	4-8 ani
Alte imobilizări	Sisteme de iluminare clădiri	10 ani
	Mijloace de transport	3-7 ani
	Alte active	3-5 ani

Schimbările climaterice pot duce la modificarea valorii reziduale, estimate și durata de viață utilă estimată a imobilizărilor corporale, de exemplu, din cauza învechirii, a restricțiilor legale sau a inaccesibilității.

Pentru activele achiziționate în decursul perioadei de raportare amortizarea se calculează începând cu data când activul este disponibil pentru folosință. Pentru activele transferate sau vândute în decursul perioadei de raportare, calcularea amortizării încetează la data transferului sau vânzării.

Amortizarea nu încetează atunci când activul nu este utilizat sau când este scos din funcțiune, cu excepția cazului în care acesta este complet amortizat.

Metoda de amortizare, durata de viață utilă și valoarea reziduală sunt reexamine la fiecare dată de raportare.

2.1.8 Criterii de derecunoaștere a imobilizărilor corporale

O imobilizare corporală este derecunoscută din situația poziției financiare din momentul ieșirii acesteia (vânzare, casare etc.) sau din momentul când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau ieșirea acesteia.

Banca înregistrează în profit sau pierdere câștigul sau pierderea care rezultă din derecunoașterea unui element de imobilizări corporale, determinat(ă) ca fiind diferența dintre încasările nete la cedare, dacă există, și valoarea contabilă a elementului.

2.2 Imobilizări necorporale

2.2.1 Criterii generale de recunoaștere și evaluare

O imobilizare necorporală este un activ nemonetar identificabil, fără substanță fizică.

Imobilizările necorporale deținute de Bancă reprezintă în principal licențe software și programe informatice.

Un activ este identificabil dacă îndeplinește una din cerințele de mai jos:

- a) este separabil, respectiv poate fi vândut, transferat sau închiriat separat de către Bancă (indiferent de intenția Băncii); sau
- b) decurge din drepturi contractuale sau legale. Caracteristicile necesare unui activ pentru a fi recunoscut în calitate de imobilizare necorporală sunt: acesta trebuie să fie identificabil (conform criteriilor de mai sus), controlat de Bancă, să genereze beneficii economice viitoare și costul său să poată fi evaluat credibil.

În lipsa a cel puțin uneia din cerințele menționate, cheltuielile suportate la achiziția sau generarea internă a activului sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere.

O imobilizare necorporală este evaluată inițial la cost.

Costul unei imobilizări necorporale achiziționate separat este alcătuit din:

- a) prețul său de achiziție, inclusiv impozitele și accizele aferente și nereturnabile, după deducerea rabaturilor comerciale; și
- b) orice cost atribuit direct pregătirii imobilizării necorporale pentru utilizarea prevăzută.

Costul unei imobilizări necorporale generate intern cuprinde cheltuielile suportate în faza de dezvoltare a imobilizării, după ce Banca poate demonstra toate elementele de mai jos:

- a) fezabilitatea tehnică necesară finalizării imobilizării necorporale astfel încât aceasta să fie disponibilă pentru utilizare sau vânzare;
- b) intenția sa de a finaliza imobilizarea necorporală și de a o utiliza sau vinde;
- c) capacitatea sa de a utiliza sau vinde imobilizarea necorporală;
- d) modul în care imobilizarea necorporală va genera beneficii economice viitoare probabile;
- e) disponibilitatea unor resurse tehnice, financiare și de altă natură adecvate pentru finalizarea dezvoltării imobilizării necorporale și pentru utilizarea sau vânzarea acestora;
- f) capacitatea sa de a evalua în mod credibil cheltuielile atribuibile imobilizării necorporale în cursul dezvoltării sale.

Cheltuielile aferente fazei de cercetare nu sunt recunoscute în valoarea imobilizării necorporale generate intern, ci sunt recunoscute drept cheltuieli atunci când sunt suportate. De asemenea, următoarele costuri sunt recunoscute drept cheltuieli atunci când sunt suportate:

- a) cheltuielile de constituire;
- b) cheltuielile de instruire a personalului;
- c) cheltuielile cu activitățile promoționale și de publicitate;
- d) cheltuielile de relocare sau reorganizare.

După recunoașterea inițială, imobilizările necorporale sunt evaluate de Bancă la cost, minus amortizarea cumulată și pierderile din depreciere cumulate.

Banca nu deține imobilizări necorporale cu durata de viață nedeterminată.

2.2.2 Amortizarea imobilizărilor necorporale

Valoarea amortizabilă a unei imobilizări necorporale este reprezentată de costul activului, sau alta valoare care se substituie costului, minus valoarea reziduală.

Valoarea reziduală este valoarea estimată care ar putea fi obținută la data curentă din cedarea activului, după deducerea costurilor estimate ale vânzării, dacă activul ar avea deja vechimea și starea așteptate la sfârșitul duratei de viață utile.

Amortizarea reprezintă alocarea sistematică a valorii amortizabile a unei imobilizări necorporale pe durata sa de viață utilă și aceasta trebuie să înceapă atunci când activul este disponibil pentru a fi utilizat, adică atunci când se află în locul și în starea necesare pentru a putea funcționa în maniera intenționată de conducere

După recunoașterea inițială, imobilizările necorporale sunt înregistrate la cost, minus valoarea amortizării acumulate și pierderile acumulate din depreciere.

Calculul amortizării se oprește în cazul în care:

- (i) Imobilizarea necorporală este destinată vânzării în conformitate cu IFRS 5;
- (ii) Imobilizarea necorporală este învechită, nu va mai fi utilizată sau utilizabilă în activitatea bancară și în consecință este derecunoscută. Imobilizările necorporale cu durată de funcționare utilă nedeterminată precum și cele în curs de execuție nu sunt amortizate.

Durata de viață utilă a acestor imobilizări necorporale este revizuită la fiecare dată de raportare pentru a stabili dacă evenimentele și circumstanțele continuă să indice imposibilitatea determinării duratei de viață utilă.

Valoarea amortizării imobilizărilor necorporale este recunoscută în profit sau pierdere prin aplicarea **metodei liniare**. Amortizarea se calculează începând cu data când activul este disponibil pentru utilizare.

Metoda de amortizare, durata de viață utilă și valoarea reziduală sunt reexamine la fiecare dată de raportare.

Aspectele legate de climă pot afecta valoarea reziduală estimată și duratele de viață utilă preconizate ale imobilizărilor necorporale, de exemplu, din cauza uzurii morale, a restricțiilor juridice sau a inaccesibilității activelor.

2.2.3 Durata de utilizare a imobilizărilor necorporale

Durata de viață utilă este perioada pe care activul se așteaptă să fie utilizat de către Bancă.

Determinarea duratei de viață utilă a unei imobilizări necorporale este o judecată care se bazează pe experiența Băncii cu active similare și de politică sa de administrare a activului, acesta putând fi diferită de durata de viață a acestuia.

Banca determină durata de viață utilă la nivel de activ, pentru o perioadă de până la 7 ani în funcție de beneficiul economic viitor al activului nematerial individual. În cazuri limitate, se poate determina o durată de viață utilă mai lungă, pe baza unei evaluări specifice a Departamentului TIC, care trebuie să fie însoțită de o justificare documentată.

Pe durata de viață a unei imobilizări necorporale, poate deveni evident că estimarea inițială a duratei sale de viață utilă nu mai este adecvată. Prin urmare, durata de viață utilă determinată pentru imobilizările necorporale trebuie reevaluată cel puțin la sfârșitul fiecărei perioade de raportare. Numai în cazul în care durata de viață utilă estimată a activului este semnificativ diferită (cel puțin 2 ani) față de estimările anterioare, perioada de amortizare alocată va fi modificată în mod corespunzător. Durata de viață utilă poate fi modificată, ca urmare a acțiunilor ulterioare care pot atât extinde utilizarea activului nematerial sau scurta durata de viață utilă a activului în cazul:

- (i) proiectelor noi care au ca rezultat eliminarea operațională a unui activ nematerial mai devreme de termenul de utilizare inițial sau
- (ii) în cazul pierderilor din depreciere sau a unor decizii corporative specifice (cum ar fi părăsirea unei afaceri pentru care a fost dezvoltat software-ul) sau
- (iii) în cazul schimbărilor climatice care pot influența direct imobilizările necorporale.

Reevaluarea anuală a duratei de viață utilă a unui activ nematerial se efectuează la inițiativa Departamentelor responsabile de gestiunea imobilizărilor necorporale, ca urmare a inventarierii anuale a patrimoniului Băncii. Modificările duratei de utilizare utilă în sistemul operațional se efectuează de către Departamentul Contabilitate în baza dispoziției Comitetului de Management.

În conformitate cu IAS 8, Banca recunoaște prospectiv modificările contabile ale amortizării ce parvin ca urmare a majorării/micșorării duratei de utilizare a activului.

2.2.4 Modificări ulterioare

Modificările care vizează imobilizările necorporale au ca scop să permită Băncii să asigure funcționalitatea și siguranța proceselor de lucru în deplină conformitate cu noile reglementări, garantând un management eficient al riscului și asigurarea continuității procesului de activitate.

Costurile ulterioare care vin să modernizeze și/sau să modifice imobilizarea necorporală, sunt achiziționate din exterior, nu reprezintă active care pot fi capitalizate dacă sunt destinate exclusiv menținerii aceleiași funcționalități/caracteristici ale activului nematerial. Acestea sunt recunoscute drept cheltuieli curente în contul de profit și pierdere pe măsură ce sunt suportate.

Totodată, arhitectura sistemului informațional al Băncii necesită atât actualizări, cât și îmbunătățiri ale imobilizărilor necorporale existente, în acest caz, este necesar să se evalueze dacă modificarea adusă activului va crește specificațiile existente ale acestuia.

Costurile ulterioare aferente imobilizărilor necorporale, sunt capitalizate doar atunci când majorează beneficiile economice viitoare aferente activelor corespunzătoare și aceste costuri sunt direct atribuibile și necesare pentru crearea, producerea și pregătirea activului pentru a funcționa corespunzător

Costurile de modernizare care urmează a fi capitalizate la valoarea inițială a activului se vor amortiza pe durata de viață utilă rămasă a activului, cu excepția cazului în care capitalizarea duce la modificarea semnificativă a duratei de viață, care vor fi recunoscute ca o imobilizare necorporală distinctă.

2.2.5 Criterii de derecunoaștere

O imobilizare necorporală este derecunoscută din momentul ieșirii acesteia (vânzare, casare etc.) sau din momentul când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau ieșirea acesteia.

Banca înregistrează în profit sau pierdere câștigul sau pierderea care rezultă din derecunoașterea unui element de imobilizări necorporale, determinat(ă) ca fiind diferența dintre încasările nete la cedare, dacă există, și valoarea contabilă a elementului, în caz că acesta este vândut, transferat sau derecunoscut.

Amortizarea unei imobilizări necorporale cu o durată de viață utilă finită nu încetează atunci când imobilizarea necorporală nu mai este utilizată, cu excepția cazului în care activul a fost amortizat total sau este clasificat ca deținut pentru vânzare în conformitate cu IFRS 5.

2.3 Deprecierea imobilizărilor corporale și necorporale

2.3.1 Aplicarea testului de depreciere

La fiecare dată de raportare (anual) Banca evaluează existența unor indicatori interni sau externi de depreciere pentru imobilizările corporale și necorporale și estimează valoarea recuperabilă a imobilizărilor pentru care au fost identificați astfel de indicatori.

Chiar dacă nu există nici un indiciu al deprecierei, Banca testează pentru depreciere imobilizările necorporale care nu sunt încă disponibile pentru utilizare, prin compararea valorii contabile cu valoarea recuperabilă.

Testul de depreciere se poate desfășura pe parcursul anului financiar, cu condiția că testarea să se realizeze la aceeași dată în fiecare an. Imobilizările necorporale diferite pot fi testate pentru depreciere în momente diferite. Cu toate acestea, dacă o asemenea imobilizare necorporală a fost inițial recunoscută în timpul perioadei curente, aceasta va fi testată pentru depreciere înainte de încheierea perioadei de raportare.

La evaluarea existenței indiciilor de depreciere a activelor se iau în considerare cel puțin următoarele elemente:

Surse externe de informații

- a) pe parcursul perioadei, valoarea de piață a activului a scăzut semnificativ mai mult decât ar fi fost de așteptat ca rezultat al trecerii timpului sau utilizării;
- b) pe parcursul perioadei au avut loc modificări semnificative, cu efect negativ asupra Băncii, sau astfel de modificări se vor produce în viitorul apropiat asupra mediului tehnologic, comercial, economic sau juridic în care Banca își desfășoară activitatea sau pe piața căreia îi este dedicat activul.
- c) ratele dobânzilor pe piață sau alte rate de piață ale rentabilității investițiilor au crescut în timpul perioadei, fiind probabil ca aceste creșteri să afecteze rata de actualizare utilizată la calculul valorii de utilizare a unui activ și să ducă la scăderea semnificativă a valorii recuperabile a activului.
- d) valoarea contabilă a activelor nete este superioară capitalizării sale bursiere.

IAS 36 mai notează că pe plan extern informațiile privind schimbările semnificative în mediu (de exemplu, introducerea unei legislații de reducere a emisiilor care duce la creșterea costurilor) care ar influența fluxurile de trezorerie, mediul de afaceri în care Banca operează, prin urmare poate avea un efect negativ asupra activității bancare și este considerat un indiciu al deprecierei.

Surse interne de informații

- a) există indicii de uzură fizică sau morală a unui activ;
- b) pe parcursul perioadei au avut loc modificări semnificative, cu efect negativ asupra Băncii, sau astfel de modificări se vor produce în viitorul apropiat, în ceea ce privește gradul sau modul în care activul

este utilizat sau se așteaptă să fie utilizat. Astfel de modificări includ situațiile în care un activ devine neproductiv, planurile de restructurare sau de întrerupere a activității căreia îi este dedicat activul, planificarea ieșirii (cedării) activului înainte de data așteptată anterior, precum și reevaluarea duratei de viață utilă a unui activ ca fiind finită, și nu nedeterminată.

- c) raportările interne pun la dispoziție indicii cu privire la faptul că rezultatele economice ale unui activ sunt sau vor fi mai slabe decât cele scontate.

Indiciile de depreciere a activelor puse la dispoziție de raportările interne includ:

- a) fluxurile de trezorerie pentru achiziționarea activului sau necesarul ulterior de numerar pentru exploatarea sau întreținerea activului sunt semnificativ mai mari decât cele prevăzute inițial în buget;
- b) fluxurile de trezorerie nete reale sau profitul, respectiv pierderea din exploatare generat(ă) de activ sunt vizibil inferioare celor prevăzute inițial în buget;
- c) o scădere semnificativă a fluxurilor nete de trezorerie prevăzute în buget sau a profitului din exploatare prevăzut în buget, respectiv o creștere semnificativă a pierderilor prevăzute în buget, generate de activ; sau
- d) pierderi din exploatare sau ieșiri nete de fluxuri de trezorerie aferente activului, atunci când sumele perioadei curente sunt agregate cu sumele viitoare prevăzute în buget.

Dacă există indicii că un activ ar putea fi depreciat, Banca trebuie să estimeze valoarea recuperabilă pentru acel activ sau pentru unitatea generatoare de numerar din care face parte activul.

Unitatea generatoare de numerar reprezintă cel mai mic grup identificabil de active care generează intrări de numerar în mare măsură independente de intrările de numerar generate de alte active sau grupuri de active.

La nivelul Băncii a fost identificată o singură unitate generatoare de numerar, stabilită la nivelul întregii activități bancare.

2.3.2 Calcularea valorii recuperabile

Valoarea recuperabilă reprezintă valoarea cea mai mare dintre valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar minus costurile de vânzare și valoarea de utilizare.

Valoarea recuperabilă este determinată la nivelul activului individual, mai puțin atunci când activul nu generează fluxuri de numerar care sunt în mare măsură independente de cele generate de alte active sau grupuri de active. În acest caz, valoarea recuperabilă este determinată pentru unitatea generatoare de numerar din care face parte activul (i.e. pentru întreaga activitate bancară), mai puțin dacă:

- valoarea justă minus costurile de vânzare ale activului este mai mare decât valoarea sa contabilă; sau
- valoarea de utilizare a activului poate fi estimată ca fiind apropiată de valoarea justă minus costurile de vânzare și valoarea justă minus costurile de vânzare poate fi determinată (de exemplu, pentru un activ care este deținut pentru vânzare).

Valoarea justă minus costurile de vânzare

Cea mai bună evidență a valorii juste minus costurile de vânzare a unui activ este prețul de vânzare dintr-un contract ferm de vânzare-cumpărare într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective de piață, ajustată cu costurile incrementale direct atribuibile vânzării activului.

Dacă nu există un contract ferm de vânzare-cumpărare dar activul este tranzacționat pe o piață activă, valoarea justă minus costurile de vânzare este preșul de piață al vânzării minus costurile de vânzare.

Dacă nu există un contract ferm de vânzare-cumpărare sau o piață activă pentru un activ, valoarea justă minus costurile de vânzare este determinată pe baza celei mai bune informații disponibile pentru a reflecta valoarea pe care Banca o poate obține, la sfârșitul perioadei de raportare, din vânzarea activului într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective de piață între părți aflate în cunoștință de cauză și dispuse să tranzacționeze, după deducerea costurilor de vânzare. În determinarea acestei valori, Banca are în vedere rezultatul tranzacțiilor cu active similare în cadrul aceleiași industrii. Valoarea justă minus costurile de vânzare nu reflectă o vânzare forțată, mai puțin atunci când Conducerea este obligată să vândă imediat.

Valoarea de utilizare

Valoarea de utilizare este valoarea prezentă a fluxurilor de numerar viitoare ce se așteaptă să fie generate de un activ sau de o unitate generatoare de numerar.

La calculul valorii de utilizare a unui activ vor fi luate în vedere următoarele elemente:

- estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare pe care Banca se așteaptă să le obțină de la activul respectiv;
- așteptări privind posibilele variații ale valorii sau plasării în timp a acelor fluxuri de trezorerie;
- valoarea-timp a banilor, în funcție de rata actuală a dobânzii la plasamentele fără risc de pe piață;

- prețul suportării incertitudinii inerente activului; și
- alți factori, cum ar fi absența lichidității, pe care participanții pe piață i-ar lua în calcul la estimarea valorii fluxurilor de trezorerie viitoare pe care Banca se așteaptă să le obțină de la activul respectiv.

Estimarea valorii de utilizare a unui activ presupune următorii pași:

- a) estimarea ieșirilor și intrărilor de fluxuri de trezorerie ce pot fi obținute din utilizarea continuă a activului și din cedarea acestuia ulterioară;
- b) actualizarea fluxurilor de trezorerie prin aplicarea ratei de actualizare corespunzătoare.

2.3.3 Determinarea pierderii din depreciere

O pierdere din depreciere este recunoscută pentru un activ individual dacă și numai dacă valoarea recuperabilă a activului este mai mică decât valoarea sa contabilă.

O pierdere din depreciere este recunoscută pentru o unitate generatoare de numerar dacă și numai dacă valoarea recuperabilă a unității este mai mică decât valoarea contabilă a unității.

Pierdere din depreciere este alocată pentru a reduce valoarea contabilă a activelor din unitate în următoarea ordine:

- în primul rând, pentru a reduce valoarea contabilă a oricărui fond comercial alocat unității generatoare de numerar; și
- apoi, oricăror alte active ale unității în mod proporțional, pe baza ponderii valorii contabile a fiecărui activ din unitate.

La alocarea pierderii din depreciere, Banca nu va reduce valoarea contabilă a activului sub cea mai mare dintre:

- valoarea justă minus costurile de vânzare (dacă poate fi determinată);
- valoarea de utilizare (dacă poate fi determinată); și
- zero.

Pierdere din depreciere este recunoscută imediat în profit sau pierdere, mai puțin atunci când activul este evaluat la valoare reevaluată. În acest caz, pierdere din depreciere va fi tratată ca o reducere a reevaluării conform IAS 16 – Imobilizări corporale.

După recunoașterea unei pierderi din depreciere, amortizarea calculată pentru activul respectiv va fi ajustată în perioadele viitoare pentru a reflecta valoarea contabilă revizuită a activului.

2.3.4 Reluarea pierderii din depreciere

Banca evaluează la fiecare dată de raportare dacă există indicii că o pierdere din depreciere recunoscută în perioadele anterioare pentru un activ (altul decât fondul comercial) nu mai există sau s-a diminuat. Dacă există astfel de indicii, Banca va estima valoarea recuperabilă a activului.

O pierdere din depreciere aferentă unui fond comercial nu este reluată. În ceea ce privește alte active, pierderile din depreciere sunt reluate în cazul în care au fost modificate estimările utilizate pentru determinarea valorii recuperabile.

O pierdere din depreciere este reluată doar în măsura în care valoarea contabilă majorată a activului nu depășește valoarea contabilă care ar fi fost stabilită (mai puțin amortizarea cumulată) în cazul în care nu ar fi fost recunoscută nicio pierdere din depreciere pentru activul respectiv.

Reluarea pierderii din depreciere va fi recunoscută imediat în profit sau pierdere, mai puțin dacă activul este evaluat la valoarea reevaluată. În acest caz, reluarea pierderii din depreciere va fi tratată ca o creștere a reevaluării conform IAS 16 – Imobilizări corporale.

2.4 Investiții imobiliare

În scopul activității curente a Băncii investițiile imobiliare reprezintă proprietăți imobiliare (terenuri sau clădiri/ părți ale unor clădiri sau ambele) care sunt deținute în principal pentru obținerea de venituri din chirii sau pentru creșterea valorii capitalului, și nu pentru a fi utilizate în prestarea de servicii, în scopuri administrative sau pentru a fi vândute pe parcursul desfășurării normale a activității.

Următoarele constituie exemple de investiții imobiliare:

- terenurile deținute mai degrabă în scopul creșterii pe termen lung a valorii capitalului, decât în scopul vânzării pe termen scurt, pe parcursul desfășurării normale a activității.
- terenurile deținute pentru o utilizare viitoare încă nedeterminată.

- o clădire aflată în proprietate (sau deținută în temeiul unui contract de leasing financiar) și închiriată în temeiul unui sau mai multor contracte de leasing operațional.
- o clădire care este liberă, dar care este deținută pentru a fi închiriată în temeiul unui sau mai multor contracte de leasing operațional.
- proprietățile imobiliare în curs de construire sau amenajare în scopul utilizării viitoare ca investiții imobiliare.

O investiție imobiliară este recunoscută ca activ dacă și numai dacă: există probabilitatea ca beneficiile economice viitoare asociate investiției imobiliare să revină Băncii și costul investiției imobiliare poate fi evaluat în mod fiabil.

Investițiile imobiliare sunt recunoscute inițial la cost. Costurile de tranzacționare sunt incluse în evaluarea inițială. Banca nu recunoaște în valoarea contabilă a unei investiții imobiliare costurile întreținerii zilnice ale unei astfel de proprietăți imobiliare. Aceste costuri sunt recunoscute în profit sau pierdere pe măsură ce sunt suportate.

După recunoașterea inițială, banca utilizează modelul bazat pe valoarea justă și amortizarea investițiilor imobiliare nu se calculează. Orice câștig sau pierdere generată de o modificare a valorii juste a investiției imobiliare este recunoscută în profitul sau în pierderea perioadei în care apare.

Banca determină valoarea justă a investițiilor imobiliare, la fiecare dată de raportare financiară, pe baza unei evaluări realizate de un evaluator independent care deține o calificare profesională relevantă și recunoscută și care are o experiență recentă în ceea ce privește amplasamentul și categoria investiției imobiliare în curs de evaluare.

În cazul în care Banca a evaluat anterior o investiție imobiliară la valoarea justă, va continua să evalueze proprietatea imobiliară în cauză la valoarea justă până în momentul cedării sau până în momentul în care proprietatea imobiliară devine proprietate imobiliară utilizată Bancă sau va începe să amenajeze proprietatea în scopul vânzării ulterioare în cursul activității uzuale.

Transferurile la sau de la investițiile imobiliare sunt făcute atunci și numai atunci când există o modificare în utilizarea activului respectiv. Pentru transferul unei investiții imobiliare evaluate la valoarea justă la imobilizări corporale, costul implicit al activului în scopul contabilizării sale ulterioare va fi valoarea justă la data modificării utilizării.

Câștigurile sau pierderile care rezultă din casarea sau vânzarea unei investiții imobiliare sunt recunoscute în contul de profit și pierdere la data casării sau vânzării.

2.5 Active și datorii financiare

Un **activ financiar** este reprezentat de orice activ care reprezintă:

- a) numerar;
- b) un instrument de capitaluri proprii al unei alte entități;
- c) un drept contractual de a primi numerar/ un alt activ financiar de la o altă entitate sau de a de a schimba active financiare sau datorii financiare cu altă entitate în condiții care sunt potențial favorabile Băncii;
- d) un contract care va fi sau poate fi decontat în propriile instrumente de capitaluri proprii ale Băncii și este un instrument nederivat pentru care Banca este sau poate fi obligată să primească un număr variabil din propriile instrumente de capitaluri proprii sau un instrument derivat care va fi sau poate fi decontat altfel decât prin schimbul unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar cu un număr fix din propriile instrumente de capitaluri proprii.

O **datorie financiară** este orice datorie care reprezintă:

- a) o obligație contractuală:
 - (i) de a livra numerar sau un alt activ financiar unei alte entități; sau
 - (ii) de a schimba active financiare sau datorii financiare cu o altă entitate în condiții care sunt potențial nefavorabile; sau
- b) un contract care va fi sau poate fi decontat în propriile instrumente de capitaluri proprii ale Băncii și este:
 - (i) un instrument nederivat pentru care Banca este sau poate fi obligată să livreze un număr variabil din propriile instrumente de capitaluri proprii; sau
 - (ii) un instrument derivat care va fi sau poate fi decontat altfel decât prin schimbul unei sume fixe de numerar sau al unui alt activ financiar cu un număr fix din propriile instrumente de capitaluri proprii.

Un instrument de capitaluri proprii este reprezentat de orice contract care certifică existența unui interes rezidual în activele Băncii după deducerea tuturor datoriilor acesteia.

2.5.1 Clasificarea și recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca clasifică **activele financiare** în dependență de modelul de afaceri utilizat pentru gestiunea activelor și de caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale în una din următoarele categorii:

- cost amortizat;
- valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (**FVTOCI**);
- valoarea justă prin profit sau pierdere (**FVTPL**).

Un activ financiar este evaluat la costul amortizat dacă sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos:

- a) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este de a deține active financiare pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale și
- b) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat („Test SPPI”).

Un activ financiar este evaluat la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global dacă sunt îndeplinite ambele condiții de mai jos:

- a) activul financiar este deținut în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este îndeplinit atât prin colectarea fluxurilor de trezorerie contractuale, cât și prin vânzarea activelor financiare și
- b) termenele contractuale ale activului financiar generează, la anumite date, fluxuri de trezorerie care sunt exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat.

Un activ financiar este evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere, cu excepția cazului în care este evaluat la costul amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. Cu toate acestea, Banca poate face o alegere irevocabilă la recunoașterea inițială pentru anumite investiții în instrumente de capitaluri proprii care ar fi altfel evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere pentru a prezenta modificările ulterioare în valoarea justă în alte elemente ale rezultatului global.

Testul SPPI

Banca efectuează evaluarea caracteristicilor fluxurilor de trezorerie contractuale cu scopul de a identifica dacă fluxurile de trezorerie contractuale sunt "exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii la valoarea principalului în sold" - testul SPPI. Evaluarea SPPI este un exercițiu singular și se realizează la recunoașterea inițială a activului financiar pentru a examina activele financiare pentru care aplicarea metodei dobânzii efective fie nu este viabilă din punct de vedere tehnic fie nu furnizează informații utile cu privire la incertitudinea, momentul și valoarea fluxurilor de numerar contractuale.

Banca clasifică toate **datoriile financiare** drept evaluate ulterior la costul amortizat, cu excepția:

- a) datoriilor financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere. Astfel de datorii, inclusiv instrumentele derivate care sunt datorii, trebuie evaluate ulterior la valoarea justă;
- b) datoriilor financiare care apar atunci când un transfer al unui activ financiar nu îndeplinește condițiile pentru a fi derecunoscut sau este contabilizat utilizând abordarea implicării continue;
- c) contractelor de garanție financiară. După recunoașterea inițială, Banca ca emitent a unui astfel de contract trebuie să evalueze ulterior la cea mai mare valoare dintre:
 - i) valoarea ajustării pentru pierderi și
 - ii) valoarea recunoscută inițial minus, acolo unde este cazul, valoarea cumulată a venitului recunoscut în conformitate cu principiile din IFRS 15.
- d) angajamentelor pentru furnizarea unui împrumut la o rată a dobânzii sub valoarea pieței. Banca ca emitent unui astfel de angajament îl evaluează ulterior la cea mai mare valoare dintre:
 - i) valoarea ajustării pentru pierderi și
 - ii) valoarea recunoscută inițial minus, acolo unde este cazul, valoarea cumulată a venitului recunoscut în conformitate cu principiile din IFRS 15.
- e) compensației contingente recunoscute de Bancă în calitate de dobânditor într-o combinație de întreprinderi pentru care se aplică IFRS 3. O astfel de compensație contingentă trebuie evaluată ulterior la valoarea justă cu schimbările recunoscute în profit sau pierdere.

Banca poate, la recunoașterea inițială, să desemneze în mod irevocabil o datorie financiară drept evaluată la valoarea justă prin profit sau pierdere atunci când un contract-hibrid cuprinde unul sau mai multe instrumente derivate încorporate, iar instrumentul-gazdă nu este un activ care intră sub incidența prezentului standard, sau atunci când această acțiune generează informații mai relevante, deoarece fie:

- a) elimină sau reduce semnificativ o inconsecvență de evaluare sau recunoaștere (numită uneori „o necorelare contabilă”) care altfel ar rezulta din evaluarea activelor sau datoriilor sau din recunoașterea câștigurilor și pierderilor aferente acestora pe baze diferite; fie

- b) un grup de datorii financiare sau de active financiare și datorii financiare este gestionat și performanța sa este evaluată pe baza valorii juste, în conformitate cu o strategie documentată de gestionare a riscului sau de investiții, iar informațiile despre grup sunt furnizate pe plan intern pe acea bază către personalul-cheie din conducerea Băncii (conform definiției din IAS 24 Prezentarea informațiilor privind părțile afiliate).

2.5.2 Reclasificarea activelor și datoriilor financiare

În cazul când Banca își modifică modelul de afaceri pentru gestionarea activelor sale financiare, toate activele financiare afectate sunt reclasificate. Se estimează că astfel de modificări vor fi foarte rare. Astfel de modificări sunt determinate de către Organul de conducere al Băncii ca urmare a modificărilor externe sau interne semnificative pentru operațiunile Băncii și demonstrabile părților externe. În consecință, o modificare a modelului de afaceri va avea loc doar dacă Banca fie începe, fie încetează o activitate care este semnificativă pentru operațiunile sale.

O modificare a obiectivului modelului de afaceri al Băncii este realizată înainte de data reclasificării, aplicând reclasificarea în mod prospectiv de la data reclasificării. În cazul reclasificărilor, Banca nu retratează câștigurile, pierderile (inclusiv câștiguri sau pierderi din deprecieri) sau dobânzile recunoscute anterior.

Banca nu reclasifică datoriile financiare.

2.5.3 Evaluarea inițială

La recunoașterea inițială, Banca evaluează un activ financiar sau o datorie financiară la valoarea sa justă plus sau minus, în cazul unui activ financiar sau al unei datorii financiare care nu este la valoarea justă prin profit sau pierdere, costurile tranzacției care sunt direct atribuibile achiziției sau emisiunii activului financiar sau datoriei financiare. Excepție de la regulă reprezintă creanțele comerciale care sunt evaluate la prețul tranzacției acestora (conform definiției din IFRS 15) atunci când creanța comercială nu conține o componentă de finanțare semnificativă în conformitate cu IFRS 15.

Tabelul următor rezumă regulile de recunoaștere inițială:

Categoria	Recunoașterea inițială
Active financiare măsurate la valoarea justă prin profit sau pierdere	Valoarea justă fără a include costul tranzacției
Active financiare măsurate la cost amortizat Active financiare măsurate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Valoarea justă + costurile tranzacției direct atribuibile achiziției activului financiar
Datorii financiare măsurate la cost amortizat	Valoarea justă + costul tranzacției direct atribuibile emisiei datoriei financiare
Datorii financiare măsurate la valoarea justă prin profit sau pierdere	Valoarea justă fără a include costul tranzacției

2.5.4 Evaluarea ulterioară a activelor și datoriilor financiare

După recunoașterea inițială, Banca evaluează un activ financiar la:

- costul amortizat;
- valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global; sau
- valoarea justă prin profit sau pierdere.

După recunoașterea inițială, Banca evaluează o datorie financiară la:

- costul amortizat; sau
- valoarea justă prin profit sau pierdere.

2.5.5 Evaluarea la cost amortizat a activelor și datoriilor financiare

Banca evaluează creditele și creanțele (conturile curente și depozitele la alte bănci, inclusiv la Banca Națională a Moldovei, portofoliile de titluri de datorie, creditele acordate clienților și alte creanțe comerciale) și datoriile financiare (depozitele și conturile curente ale altor bănci și ale clienților nebankare, împrumuturile contractate și alte datorii comerciale) la cost amortizat.

Costul amortizat al unui activ sau obligații financiare reprezintă valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este evaluat(ă) la recunoașterea inițială minus rambursările de principal, plus sau minus amortizarea cumulată utilizând metoda dobânzii efective pentru fiecare diferență dintre valoarea inițială și valoarea la scadență și, pentru activele financiare, modificată pentru orice ajustare pentru pierderi.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul al costului amortizat al unui activ financiar sau al unei datorii financiare (sau al unui grup de active financiare sau datorii financiare) și de alocare a veniturilor din dobânzi sau a cheltuielilor cu dobânzile în perioada relevantă.

Rata dobânzii efective reprezintă rata care actualizează exact plățile sau încasările viitoare în numerar estimate pe durata de viață preconizată a activului financiar sau a datoriei financiare la valoarea contabilă brută a unui activ financiar sau la costul amortizat al unei datorii financiare. La calcularea ratei dobânzii efective, Banca estimează fluxurile de trezorerie preconizate luând în considerare toate condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu, plata în avans, prelungirea, opțiunile call și alte opțiuni similare), dar nu ia în calcul pierderile din creditare preconizate. Calculul include toate comisioanele și punctele plătite sau încasate de părțile participante la contract care fac parte integrantă din rata dobânzii efective, costurile tranzacției și toate celelalte prime sau reduceri.

Organul de conducere al Băncii consideră că nu este posibilă estimarea credibilă a fluxurilor de trezorerie sau a duratelor de viață preconizate ale instrumentelor financiare și, prin urmare utilizează fluxurile de trezorerie contractuale pe întreaga durată contractuală a instrumentelor financiare pentru calculul dobânzii efective și a costului amortizat.

2.5.6 Identificarea și evaluarea deprecierei activelor financiare

Banca recunoaște o ajustare pentru *pierderile din creditare preconizate* aferente unui activ financiar care este evaluat la cost amortizat sau evaluat la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, o creanță care decurge dintr-un contract de leasing, un activ aferent contractului sau un angajament de creditare și un contract de garanție financiară.

IFRS 9 stabilește un model de depreciere în trei etape, bazat pe existența unor creșteri semnificative a riscului de credit al unui activ financiar de la recunoașterea sa inițială. Aceste trei etape determină apoi valoarea pierderii din depreciere care urmează să fie recunoscută ca pierderi preconizate de credit (ECL) la fiecare dată de raportare:

- Etapa 1: Riscul de credit nu a crescut semnificativ la/de la recunoașterea inițială a instrumentului – Banca recunoaște ECL pentru o perioadă de 12 luni, iar veniturile din dobânzi se vor calcula la soldul contabil brut;
- Etapa 2: Riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială a instrumentului – Banca recunoaște ECL pe toată durata de viață, iar veniturile din dobânzi se vor calcula la soldul contabil brut;
- Etapa 3: Activul financiar este semnificativ depreciat – Banca recunoaște ECL pe toată durata de viață a activului.

La fiecare dată de raportare, Banca evaluează ajustarea pentru pierderi aferentă unui instrument financiar la o valoare egală cu pierderile din creditare preconizate pe toată durata de viață dacă riscul de credit aferent instrumentului financiar respectiv a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială (Etapa 2).

Dacă însă, la data raportării, riscul de credit pentru un instrument financiar nu a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială (Etapa 1), Banca evaluează ajustarea pentru pierderi pentru acel instrument financiar la o valoare egală cu pierderile din creditare preconizate pe 12 luni.

Banca evaluează pierderile din creditare preconizate ale unui instrument financiar într-un mod care să reflecte:

- a) valoare imparțială, ponderată prin probabilități, care este determinată prin evaluarea unei game de rezultate posibile;
- b) valoarea-timp a banilor; și
- c) informații rezonabile și justificabile care sunt disponibile fără cost sau efort nejustificat la data de raportare cu privire la evenimente trecute, condiții curente și prognoze privind condițiile economice viitoare.

Banca utilizează următoarele criterii pentru determinarea creșterii riscului de credit comparativ cu cel asociat la recunoașterea inițială:

1. numărul de zile restante la plată cu întrunirea pragului de semnificație (astfel cum este definit în metodologia internă a Băncii);
2. restructurarea contractului;
3. semnale de avertizare timpurie/liste de monitorizare;
4. creșterea semnificativă a probabilității de default pentru toată durata de viață a activului;
5. aspectele legate de schimbările climatice pot de asemenea afecta contabilizarea instrumentelor financiare.

Banca consideră următoarele tipuri de active ca fiind purtătoare de risc scăzut:

- a) suverane: bănci centrale, guverne, autorități locale, entități din sectorul public;
- b) alte instituții financiare (bănci);

La fiecare dată de raportare, Banca evaluează mărimea reducerii pentru pierderi preconizate/provizionului aferent unui instrument financiar în baza evoluției riscului de credit asociat instrumentului financiar respectiv. Banca estimează și recunoaște pierderi preconizate (ECL) pentru instrumentele financiare pe care nu le-a desemnat ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Banca recunoaște în profit sau pierdere, drept câștig sau pierdere din depreciere, valoarea pierderilor preconizate din creditare/provizionului (sau reluarea) care este impusă pentru a ajusta reducerile pentru pierderi/provizionul la data raportării la valoarea care trebuie recunoscută în conformitate cu IFRS 9.

Banca analizează activele financiare, la fiecare dată de raportare, pentru a identifica existența unor dovezi obiective pentru depreciere și dacă este necesară recunoașterea unei reduceri pentru pierderi și/sau unui provizion în contul de profit și pierdere. Evaluarea pierderilor preconizate reflectă:

- a) o valoare imparțială, ponderată prin probabilități, care este determinată prin evaluarea unei game de rezultate posibile;
- b) valoarea în timp a banilor; și
- c) informații rezonabile și justificabile, care sunt disponibile fără cost sau efort nejustificat la data raportării, cu privire la evenimente trecute, condiții curente și prognoze privind condițiile economice viitoare.

În estimarea provizioanelor Banca utilizează următoarele componente:

- probabilitatea de default (PD) – este o estimare a probabilității de neplată într-un orizont de timp dat. O întârziere poate avea loc numai la un anumit moment pe perioada evaluată, dacă instrumentul financiar nu a fost deja derecunoscut și este încă în portofoliu;
- expunerea în default (EAD) – este o estimare a expunerii la o dată implicită viitoare, ținând cont de modificările preconizate ale expunerii după data de raportare, inclusiv rambursările principalului și dobânzii, programate prin contract sau în alt mod, trageri așteptate ale facilităților angajate și dobânda acumulată din plățile pierdute;
- pierderea implicită (LGD) - este o estimare a pierderii care apare în cazul în care se produce o neplată la un moment dat. Aceasta se bazează pe diferența dintre fluxurile de trezorerie contractuale datorate și cele pe care Banca aștepta să le primească, inclusiv din realizarea oricăror garanții.

Banca utilizează un model de depreciere bazat pe modificările calității instrumentului financiar de la recunoașterea inițială, după cum sunt prezentate mai jos:

- a) un instrument financiar a cărui risc de credit nu a crescut semnificativ de la data recunoașterii inițiale este clasificat în „Etapa 1”. Valoarea ECL a acestora este măsurată la o sumă egală cu cea a pierderilor de creditare preconizate pe durata vieții care rezultă din evenimentele de neplată posibile în următoarele 12 luni sau mai puțin dacă instrumentul financiar are o maturitate mai mică, EAD la data raportării/evoluția estimată conform graficului și LGD;
- b) dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este transferat în „Etapa 2”, dar nu este încă considerat a fi depreciat. Banca recunoaște un provizion pentru pierderi la o valoare egală cu pierderile din creditare preconizate pe toată durata de viață calculată la expunerea estimată conform graficului de achitare aplicând PD-ul condițional pentru maturitatea respectivă și LGD-ul, până când respectivele instrumente financiare sunt derecunoscute, clasificate în „Etapa 1” sau „Etapa 3”. Totodată, pentru calculul pierderii de credit așteptate pentru pozițiile care expiră în primul an, în vederea evitării contorizării PD-ului anual, se ia în considerare maturitatea reziduală, PD fiind ajustat conform metodologiilor interne ale Băncii;
- c) dacă sunt identificate semne de depreciere, instrumentul financiar este transferat în „Etapa 3”. Banca recunoaște un provizion pentru pierderi la o valoare egală cu pierderile din creditare preconizate pe toată durata de viață la fiecare dată de raportare, luând în calcul o probabilitate de default de 100% și LGD-ul, până când respectivele instrumente financiare sunt derecunoscute sau sunt clasificate în „Etapa 1” sau „Etapa 2”;

Pentru activele achiziționate sau emise depreciate (POCI) ca urmare a riscului de credit Banca recunoaște la data raportării doar modificările cumulate ale pierderilor din creditare preconizate pe toată durata de viață de la recunoașterea inițială drept provizion pentru pierderi. Activele POCI sunt înregistrate la valoarea justă la recunoașterea inițială, iar veniturile din dobânzi sunt recunoscute ulterior pe baza dobânzii anuale efective

(EIR) ajustat la riscul de credit. ECL-urile sunt recunoscute sau ajustate doar în măsura în care există o modificare ulterioară a pierderilor de credit anticipate.

Pentru activele financiare neperformante considerate ca fiind semnificative Banca aplică un tratament individual, determinând pierderile din creditare preconizate ca diferența dintre toate fluxurile de trezorerie care se așteaptă să fie primite, actualizate la dobânda anuală efectivă (EIR) inițială.

În acest caz sunt luate în considerare scenarii ponderate pentru toate fluxurile probabile de numerar și anume: fluxurile contractuale ale activului, fluxurile rezultate din vânzarea de garanții și alte îmbunătățiri de credit.

La determinarea pierderilor așteptate pentru angajamentele de creditare și garanțiilor acordate Banca aplică abordarea standardizată la determinarea factorului de conversie creditară (CCF) utilizat și estimarea părții așteptate a angajamentului de împrumut care va fi transpusă într-o expunere bilanțieră.

Banca analizează corelația evoluției PD și a diversilor factori economici/macroeconomi (PIB, rata inflației, rata șomajului, indicele volumului producției industriale ș.a.) integrând în metodologia de depreciere corelațiile valide prin determinarea și aplicarea unui factor de ajustare a PD pentru o perioadă de 12 luni.

Banca utilizează o abordare simplificată în evaluarea reducerilor pentru pierderi la o valoare egală cu pierderile din creditare preconizate pe toată durata de viață pentru creanțele comerciale sau activele aferente contractelor care rezultă din tranzacții ce intră sub incidența IFRS 15.

Banca uneori renegociază sau modifică fluxurile de numerar contractuale ale împrumuturilor acordate clienților. Când se întâmplă acest lucru, Banca evaluează dacă noile termene sunt sau nu substanțial diferite de termenele inițiale. Astfel dacă termenele nu sunt substanțial diferite, renegocierea sau modificarea nu duce la derecunoaștere, iar Banca recalculează valoarea contabilă brută pe baza fluxurilor de trezorerie revizuite ale activului financiar și recunoaște un câștig sau o pierdere din modificare în profit sau pierdere. Noua valoare contabilă brută se recalculează prin actualizarea fluxurilor de trezorerie modificate la rata efectivă inițială (originară) a dobânzii.

Riscul de default pentru aceste active este evaluat la data raportării și este comparat cu riscul în condițiile din data recunoașterii inițiale, atunci când modificarea nu este substanțială și astfel nu a dus la derecunoașterea activului original. Banca monitorizează performanța ulterioară a activelor modificate și determină dacă riscul de credit s-a îmbunătățit semnificativ după restructurare, astfel încât activele să fie transferate din Etapa 3 sau Etapa 2 la Etapa 1.

Banca clasifică expunerile intra-group față de Banca mamă sau alte subsidiare ale acesteia ca fiind în Etapa 1, estimând pierderile preconizate din creditare pe 12 luni.

Pentru expunerile purtătoare de risc scăzut precum expuneri suverane (bănci centrale, guverne, entități ale sectorului public) și față de alte bănci, estimarea pierderilor este determinată în baza creșterii semnificative a probabilității de default evaluate prin prisma ratingului alocat de una de agențiile de rating și a maturității reziduale a expunerii.

Activele financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere nu sunt supuse unei deprecieri, deoarece această componentă este inclusă în ajustarea totală a valorii juste recunoscute deja în profit / pierderi pentru anul respectiv.

În cazul în care, în cursul anului precedent, s-a constatat o creștere semnificativă a riscului de credit pentru un activ financiar individual și, prin urmare, o ajustare acumulată a fost recunoscută în valoarea perioadei de viață ECL, dar atunci când o creștere semnificativă a riscului de credit nu mai există la data de raportare curentă, expunerea în cauză va fi resetată de la Etapa 2 la Etapa 1. Prin urmare, ajustarea asociată nu va mai fi echivalentă cu durata de viață a ECL, ci cu pierderea așteptată la un an. La fel ca ajustarea anterioară, inversarea asociată pierderii din depreciere trebuie recunoscută în profit sau pierdere.

În calculul provizionului pentru expunerile neperformante (active în Etapa 3) se include și factorul Add-on, estimarea căruia se bazează pe elemente de perspectivă, creșterea nivelului actual de acoperire pentru expunerile neperformante.

Metodologia pentru estimarea provizionului pentru Etapa 3 trebuie aplicată întregului perimetru neperformant (atât evaluări colective, cât și individuale), inclusiv marje revocabile și irevocabile. Banca utilizează următoarele surse adiționale celor stabilite în cadrul sistemului de semnale de avertizare timpurie pentru identificarea stării de nerambursare, nelimitându-se la acestea:

1. numărul de zile restante la plată cu înnunirea pragului de semnificație (astfel cum este definit în metodologia internă a Băncii);
2. statusul contabilizării veniturilor;
3. ajustări aferente riscului de credit.

La aplicarea criteriilor enunțate Banca poate aplica praguri de semnificație individuale pentru restanțele la plată. Aceste praguri sunt determinate în cadrul normelor interne.

Numărul de zile restante cu întrunirea pragului de semnificație (astfel cum este definit în metodologia internă a Băncii).

Banca recunoaște orice sumă datorată reprezentând principal, dobândă sau comision nu a fost plătită până la data scadentă, conform graficului de rambursare stabilit contractual, drept obligație din credite restantă.

În cazul în care o prevedere legală/decizie a instanțelor competente va conduce la suspendarea temporară a obligației de rambursare, numărarea zilelor restante la plată va fi suspendată în cursul acestei perioade, Banca evaluând în aceste cazuri existența posibilităților indici ale improbabilității de plată.

În cazul în care debitorul este schimbat ca urmare a unui eveniment, cum ar fi o fuziune sau achiziție a debitorului sau orice altă tranzacție similară, numărarea zilelor restante la plată va începe din momentul în care o persoană sau o entitate diferită intră sub incidența obligației de a achita obligația.

Banca consideră că un debitor ce raportează 90 zile restante se află în stare de nerambursare, cu excepția cazurilor când restanța a fost generată de o cauză tehnică (erori în sistemul informațional, decalaje temporale între primirea plății și repartizarea acesteia în contul relevant).

Statusul contabilizării veniturilor

În cazul în care dobânzile aferente obligațiilor din credite nu mai sunt recunoscute în contul de profit al Băncii ca urmare a scăderii calității obligației din credite/sistării calculului ca urmare a factorilor externi, expunerea e considerată ca fiind în stare de nerambursare.

Ajustări aferente riscului de credit

Banca consideră drept fiind în stare de nerambursare activele clasificate în Etapa 3 și cele pentru care au fost determinate ajustări specifice aferente riscului de credit (depreciate individual).

Activele sunt considerate în stare de nerambursare pentru o perioadă de probă după eliminarea evenimentului care a dus la clasificarea în aceasta, care va dura:

- pentru expunerile care nu au fost restructurate sau aplicate măsuri de forbearance: 3 luni din momentul ce nu mai sunt raportate restante de peste 90 zile;
- pentru expunerile restructurate sau aplicate măsuri de forbearance: 12 luni din momentul ce au expirat perioadele de grație stabilite în cadrul graficului nou.

2.5.7 Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

Derecunoașterea activelor financiare

Banca derecunoaște un activ financiar (sau o parte a unui activ financiar sau un grup de active financiare similare, denumite în continuare „activ financiar”) când drepturile contractuale la fluxurile de mijloace bănești ale activului expiră sau în momentul în care transferă activul financiar, iar transferul se califică pentru derecunoaștere.

Banca transferă un activ financiar atunci și numai atunci când fie:

- a) transferă drepturile contractuale de încasare a fluxurilor de trezorerie ale activului; sau
- b) reține drepturile contractuale de încasare a fluxurilor de trezorerie ale activului, dar își asumă o obligație contractuală de a plăti fluxurile de numerar unuia sau mai multor destinatari în cadrul unei tranzacții care îndeplinește următoarele condiții:
 - i. Banca nu are nici o obligație de a plăti sume eventualilor destinatari, cu excepția cazului în care ea încasează sume echivalente de pe urma activului original;
 - ii. Băncii i se interzice prin condițiile din contractul de transfer să vândă sau să pună gaj pe activul original din alte motive decât garantarea obligației de a le plăti eventualilor destinatari fluxurile de trezorerie.
 - iii. Banca are obligația de a remite orice fluxuri de trezorerie pe care le încasează în numele eventualilor destinatari fără întârzieri semnificative. În plus, Banca nu are dreptul de a reinvesti aceste fluxuri de trezorerie, cu excepția cazului în care investițiile sunt făcute în numerar sau în echivalente de numerar în timpul scurtei perioade de decontare de la data încasării și până la data la care trebuie făcută plata către eventualii parteneri, iar dobânda obținută de pe urma unor astfel de investiții este transmisă eventualilor destinatari.

În cazul unui transfer al unui activ financiar, Banca evaluează măsura în care a reținut sau a transferat riscurile și beneficiile aferente deținerii activului.

Dacă Banca transferă majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului financiar, Banca derecunoaște activul financiar și recunoaște separat ca active sau datorii orice drepturi și obligații create sau reținute în cadrul transferului.

În cazul în care sunt păstrate toate sau o parte semnificativă din riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra activelor transferate, Banca continuă să recunoască activul financiar în bilanțul contabil.

Exemplu – majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente deținerii activului sunt transferate

- Vânzarea unui activ financiar în cazul în care Banca nu reține nici un drept și nici o obligație (ex. o opțiune sau o garanție) asociată activului transferat;
- Vânzarea unui activ financiar în cazul în care Banca reține dreptul de a răscumpăra activul financiar, ar prețul de răscumpărare este stabilit ca fiind valoarea justă curentă a activului la data răscumpărării;
- Vânzarea unui activ financiar în cazul în care Banca reține o opțiune de cumpărare (*eng. call*) a activului transferat, la opțiunea Băncii, dar acea opțiune nu are valoare (*eng. deep-out-of-the-money*), astfel încât este improbabil ca opțiunea să fie exercitată;
- Vânzarea unui activ financiar în cazul în care Banca emite o opțiune de vânzare (*eng. put*) care îl obligă să răscumpere activul transferat, la opțiunea cumpărătorului, dar acea opțiune nu are valoare (*eng. deep-out-of-the-money*), astfel încât este improbabil ca opțiunea să fie exercitată;

Exemplu – majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente deținerii activului sunt reținute de către Bancă

- Vânzarea unui activ financiar în cazul în care Banca își asumă obligația de a compensa cumpărătorul pentru pierderile din creditare probabile asociate activului transferat;
- Vânzarea unui activ financiar cu clauză de răscumpărare, prețul de răscumpărare fiind stabilit ca un preț fix sau prețul de vânzare plus o dobândă de finanțare;
- Vânzarea unui activ financiar împreună cu o opțiune de vânzare (*eng. put*) sau de cumpărare (*eng. call*) care are valoare (*eng. deep-in-the-money*), astfel încât este improbabil ca opțiunea să expire neexercitată.

Dacă Banca nici nu reține și nici nu transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului, Banca va determina măsura în care reține controlul asupra activului financiar.

Reținerea controlului asupra activului transferat este determinat prin prisma capacității părții căreia Banca i-a transferat activul de a vinde acest activ. Dacă terța parte are capacitatea practică de a vinde activul și poate să își exercite această capacitate unilateral și fără ai fi impuse restricții suplimentare în cadrul transferului, Banca nu a păstrat controlul, derecunoaște activul financiar și recunoaște separat ca active sau datorii orice drepturi și obligații în toate celelalte cazuri, Banca a păstrat controlul și continuă să recunoască activul financiar.

Atunci când Banca continuă să recunoască un activ în măsura implicării sale continue în activul respectiv, va recunoaște și o datorie aferentă.

Exemplu – implicarea continuă într-un activ transferat

Un exemplu de tranzacție în care Banca nici nu reține și nici nu transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente proprietății este vânzarea unui portofoliu de credite atunci când Banca emite o garanție prin care compensează cumpărătorul pentru pierderile din creditare până la o anumită sumă ce este mai mică decât pierderile așteptate pentru acel portofoliu.

Derecunoașterea datoriilor financiare

Banca derecunoaște o datorie financiară (sau o parte a unei datorii financiare) din situația poziției financiare atunci când și numai atunci când ea este lichidată – adică atunci când obligația specificată în contract este stinsă sau anulată sau expiră.

O modificare substanțială a condițiilor unei datorii financiare existente sau a unei părți a acesteia (indiferent că se poate sau nu atribui dificultăților financiare în care se află debitorul) este contabilizată drept o lichidare a datoriei financiare inițiale și o recunoaștere a unei datorii financiare noi.

Condițiile unei datorii financiare sunt modificate substanțial dacă valoarea prezentă a fluxurilor de numerar conform noilor condiții (inclusiv orice comisioane plătite, nete de orice comisioane primite) diferă cu cel puțin

10% de valoarea prezentă a fluxurilor de numerar rămase conform instrumentului inițial, ambele calculate utilizând rata de dobândă efectivă a instrumentului inițial determinată înainte de modificare.

Banca recunoaște în profit sau pierdere orice diferență dintre valoarea contabilă a unei datorii financiare (sau a unei părți dintr-o datorie financiară) lichidate sau transferate unei alte părți și contravaloarea plătită, inclusiv orice alte active decât cele în numerar transferate sau datorii asumate.

În situația în care Banca răscumpără o parte a unei datorii financiare, ea alocă valoarea contabilă anterioară a datoriei financiare între partea care continuă să fie recunoscută și partea care este derecunoscută pe baza valorilor juste relative ale acelor părți la data răscumpărării.

2.6 Stocuri

Stocurile sunt evaluate la valoarea cea mai mică dintre cost și valoarea realizabilă netă.

Valoarea realizabilă netă este prețul de vânzare estimat pe parcursul desfășurării normale a activității, minus costurile estimate pentru finalizare și costurile estimate necesare efectuării vânzării.

Costul stocurilor cuprinde toate costurile aferente achiziției și prelucrării, precum și alte costuri suportate pentru a aduce stocurile în forma și în locul în care se găsesc în prezent.

Costul acelor stocuri care nu sunt de obicei fungibile și al acelor bunuri sau servicii produse și destinate unor anumite proiecte este determinat prin identificarea specifică a costurilor lor individuale. Costul stocurilor, altele decât cele menționate mai sus, este determinat prin metoda costului mediu ponderat.

În componența stocurilor se includ materialele destinate consumului și prestării serviciilor și obiectele de mică valoare și scurtă durată..

Obiectele de mică valoare și scurtă durată reprezintă active, valoarea unitară a cărora este mai mică de norma stabilită în articolul 26¹ al Codului Fiscal, indiferent de durata de exploatare sau cu o durată de serviciu mai mică de un an, indiferent de valoarea unei unități. Excepție fac activele care inițial sunt clasificate în categoria de imobilizări corporale, reieșind din natura și funcționalitățile acestora și sunt utilizate direct la prestarea serviciilor bancare (exemplu: POS terminale instalate la comerț, etc).

În cazul livrării de la depozit în exploatare a obiectelor de mică valoare și scurtă durată, valoarea unitară a cărora depășește 3000 (trei mii) lei, amortizarea se calculează în proporție de 100% din costul acestora diminuat cu valoarea lor reziduală.

OMVSD-urile, valoarea unitară a cărora se află în intervalul de la 1500 (una mie cinci sute) lei la 3000 (trei mii) lei urmează a fi trecute la cheltuieli pe măsura predării acestora de la depozit în exploatare și cu înregistrarea valorilor respective în registrele de evidență-cantitativă.

Obiectele de mică valoare și scurtă durată valoarea cărora este mai mică de 1500 lei urmează să fie trecute la cheltuieli pe măsura predării acestor obiecte de la depozit în exploatare fără înregistrarea în registrele de evidență cantitativă.

Stocurile de mărfuri și materiale destinate consumului în procesul de întreținere a activelor și la prestarea serviciilor, se raportează la cheltuieli pe măsura utilizării, separat pe fiecare tip de activ, serviciu sau altă destinație.

Estimările valorii de realizare nete se bazează pe cele mai fiabile dovezi disponibile, la momentul în care sunt făcute estimări, cu privire la valoarea pe care se așteaptă să fie realizate stocurile.

2.7 Leasing

Un contract este, sau conține, un leasing dacă acel contract acordă dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o anumită perioadă de timp în schimbul unei contravalori.

Pentru contractele de leasing pe termen scurt și contractelor de leasing pentru care activul-suport are o valoare mică, plățile de leasing asociate acestor contracte de leasing ca pe o cheltuială, utilizând fie o bază liniară pe toată durata contractului de leasing, fie o altă bază sistematică.

2.7.1 Locatar

Evaluarea inițială a activului aferent dreptului de utilizare

La data începerii derulării, în calitate de locatar, Banca recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie ce decurge din contractul de leasing.

La data începerii derulării, se determină costul activului aferent dreptului de utilizare, care include:

- a) valoarea evaluării inițiale a datoriei care decurge din contractul de leasing;

- b) orice plăți de leasing efectuate la data începerii derulării sau înainte de această dată, minus orice stimulente de leasing primite;
- c) orice costuri directe inițiale suportate de către Bancă; și
- d) estimare a costurilor care urmează să fie suportate de către locatar pentru demontarea și înlăturarea activului-suport, pentru restaurarea locului în care este situat acesta sau pentru aducerea activului-suport la condiția impusă în termenele și condițiile contractului de leasing.

Evaluarea inițială a datoriei care decurge din contractul de leasing

La data începerii derulării, datoria ce decurge din contractul de leasing este evaluată la valoarea actualizată a plăților de leasing care nu sunt achitate la acea dată. Plățile de leasing sunt actualizate utilizând rata internă de transfer calculată de către Departamentul Trezorerie a Băncii-mamă în acest scop.

Derogări de la dispozițiile de recunoaștere

Dispozițiile IFRS 16 nu se aplică pentru:

- a) contracte de leasing pe termen scurt; și
- b) contractelor de leasing pentru care activul-suport are o valoare mică (o valoare egală sau mai mică de 5 000 EUR).

Plățile de leasing asociate acestor contracte de leasing sunt recunoscute ca pe o cheltuială, utilizând fie o bază liniară pe toată durata contractului de leasing, fie o altă bază sistematică, dacă aceasta este mai reprezentativă.

Un contract de leasing pe termen scurt este un contract de leasing care, la data începerii, are un termen de leasing de 12 luni sau mai puțin. Un contract de leasing care conține o opțiune de cumpărare nu este un contract de leasing pe termen scurt.

2.7.2 Locator

Clasificarea contractelor de leasing

Un leasing este considerat ca fiind leasing financiar dacă transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente titlului de proprietate asupra activului, indiferent dacă titlul de proprietate este transferat sau nu.

Un leasing este considerat leasing operațional dacă nu este leasing financiar.

Banca recunoaște în situația poziției financiare activele deținute în regim de leasing financiar drept creanțe, la o valoare egală cu investiția netă în leasing, care reprezintă valoarea prezentă a plăților minime de leasing și a valorii reziduale negarantate pentru Bancă.

Plățile minime de leasing într-un contract de leasing financiar în care Banca are calitatea de locator sunt acele plăți pe care locatarul este sau poate fi obligat să le efectueze către Bancă pe perioada de leasing, mai puțin chiriile contingente și costul serviciilor și al taxelor plătite de Bancă și refacturate locatarului. Din perspectiva Băncii, plățile minime de leasing includ valoarea reziduală garantată de către locatar sau de către un terț. Recunoașterea venitului financiar se bazează pe un model care reflectă o rată periodică constantă a rentabilității aferentă investiției nete a Băncii în leasingul financiar.

Venitul rezultat din leasingul operațional este recunoscut ca venit pe o bază liniară, pe perioada de leasing. Costurile inițiale directe suportate de Bancă sunt adăugate la valoarea contabilă a activului care face obiectul leasingului și recunoscute ca și cheltuială pe perioada de leasing, pe o bază similară cu venitul din leasing. Activele date în leasing operațional sunt amortizate consecvent cu regulile de amortizare ale altor imobilizări corporale sau necorporale similare.

2.8 Mijloace bănești și echivalentele lor

Mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești în tranzit și mijloacele bănești din bancomate.

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

2.8.1 Mijloace bănești datorate de Banca Națională a Moldovei

Mijloacele bănești datorate de Banca Națională a Moldovei (BNM) cuprind contul Nostro în BNM, rezervele normative obligatorii și mijloacele bănești plasate pe termen scurt în BNM. Mijloacele bănești datorate de BNM sunt înregistrate în bilanț la costul amortizat.

2.8.2 Mijloace bănești plasate în bănci

Mijloacele bănești plasate în bănci includ conturi Nostro și mijloace bănești plasate pe termen scurt atât în băncile corespondente, cât și în alte bănci. Mijloacele bănești plasate în bănci sunt înregistrate în bilanț la costul amortizat.

2.9 Titluri de datorie

Titlurile de datorie includ valorile mobiliare de stat (VMS) emise de Ministerul Finanțelor al RM și certificatele de depozit ale BNM (CBN). Titlurile de datorie sunt evaluate la cost amortizat. Acestea sunt recunoscute la valoarea justă plus costurile directe de tranzacționare.

2.10 Efectul variației cursului de schimb valutar

Prevederile acestui capitol se aplica de Bancă pentru contabilizarea tranzacțiilor și soldurilor în monedă străină, cu excepția acelor tranzacții și solduri aferente instrumentelor financiare derivate.

Moneda funcțională și de prezentare a Băncii este leul moldovenesc (MDL). Conducerea Băncii poate decide prezentarea situațiilor financiare ale Băncii și într-o altă monedă decât MDL, dar în scopuri de prezentare către Banca Națională a Moldovei situațiile financiare sunt prezentate în MDL.

Moneda străină este orice altă monedă decât moneda funcțională a Băncii, leul moldovenesc.

Tranzacțiile în monedă străină sunt înregistrate la momentul recunoașterii inițiale în moneda funcțională MDL, aplicând asupra sumei în moneda străină cursul de schimb la vedere dintre moneda funcțională MDL și moneda străină, la data tranzacției.

La sfârșitul fiecărei date de raportare:

- a) elementele monetare exprimate în monedă străină sunt convertite utilizându-se cursul de închidere;
- b) elementele nemonetare exprimate în monedă străină evaluate pe baza costului istoric vor fi convertite utilizându-se cursul de schimb de la data efectuării tranzacției; și
- c) elementele nemonetare exprimate în monedă străină evaluate la valoarea justă vor fi convertite utilizându-se cursul de schimb din data la care a fost determinată valoarea justă.

Elementele monetare sunt unități de monedă deținute (numerar) și active sau datorii de primit sau plătit într-un număr fix sau determinabil de unități monetare (spre exemplu, conturi curente și depozite interbancare, împrumuturi contractate de la alte instituții financiare, credite acordate clienților, depozite ale clienților, investiții în instrumente de îndatorare cum ar fi obligațiunile, titlurile de stat și certificatele de trezorerie, creanțe și datorii în relație cu angajații, organele statului sau terții, provizioanele care vor fi decontate în numerar etc.)

Elementele nemonetare sunt elemente care nu presupun existența unui drept de a primi sau a unei obligații de a plăti un număr fix sau determinabil de unități monetare (spre exemplu, plăți sau încasări în avans pentru bunuri și servicii, imobilizări corporale și necorporale, investiții în instrumente de capitaluri proprii ale altor entități, stocuri, provizioane care vor fi decontate prin livrarea de active nemonetare, capitalul social propriu etc.).

Diferențele de curs valutar care apar cu ocazia decontării elementelor monetare sau a convertirii elementelor monetare la cursuri diferite față de cele la care au fost convertite la recunoașterea inițială pe parcursul perioadei sau în situațiile financiare anterioare sunt recunoscute în profit sau pierdere în perioada în care apar.

Atunci când un câștig sau o pierdere aferent(ă) unui element nemonetar este recunoscut(ă) în alte elemente ale rezultatului global, orice componentă de schimb a celui câștig sau a celei pierderi este recunoscut(ă) în alte elemente ale rezultatului global. În cazul Băncii, această situație poate apărea spre exemplu în cazul în care valoarea reevaluată a clădirilor sau terenurilor este determinată într-o monedă străină. În măsura în care câștigurile sau pierderile din reevaluare sunt înregistrate în alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IAS 16 – Imobilizări corporale, și câștigurile sau pierderile din diferențe de curs valutar aferente sunt înregistrate în alte elemente ale rezultatului global.

Când un câștig sau o pierdere aferent(ă) unui activ nemonetar este recunoscut(ă) în profit sau pierdere, orice componentă de schimb a celui câștig sau celei pierderi este recunoscută în profit sau pierdere.

2.11 Capital social

2.11.1 Acțiuni ordinare

Acțiunile ordinare sunt clasificate drept capital social. Banca nu deține alte instrumente de capitaluri proprii clasificate drept capital social.

Costurile directe aferente emisiunii de acțiuni sunt recunoscute ca o deducere din capitalurile proprii, nete de beneficiile fiscale aferente.

Distribuțiile către deținătorii de acțiuni sunt debitate direct în capitalurile proprii, nete de beneficiile fiscale aferente.

2.11.2 Acțiuni de tezaur

Acțiunile proprii răscumpărate sunt recunoscute ca acțiuni de tezaur și prezentate ca o deducere din capitalurile proprii. Când acțiunile de tezaur sunt vândute sau remise ulterior, suma primită este recunoscută ca o creștere a capitalurilor proprii. Banca nu recunoaște câștiguri sau pierderi din cumpărarea, vânzarea, emisiunea sau anularea acțiunilor proprii.

2.12 Provizioane

Un provizion este o datorie cu exigibilitate sau valoare incertă.

Un provizion este recunoscut atunci și numai atunci când:

- a) Banca are o obligație curentă (legală sau implicită) generată de un eveniment anterior;
- b) este probabil ca o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice să fie necesară pentru a onora obligația respectivă; și
- c) poate fi realizată o estimare credibilă a valorii obligației.

O obligație legală este o obligație care rezultă:

- a) dintr-un contract (din cauzele sale explicite sau implicite);
- b) din legislație; sau
- c) din alte izvoare de drept.

O obligație implicită este o obligație care rezultă din acțiunile Băncii în cazul în care:

- a) Banca a indicat unor terțe părți, prin practicile sale stabilite anterior, prin politicile sale făcute publice sau printr-o declarație recentă, suficient de clară, că își asumă anumite responsabilități; și
- b) în consecință, Banca a determinat terțele părți în cauză să se aștepte, în mod justificat, că își va onora responsabilitățile în cauză.

Valoarea recunoscută ca provizion va constitui cea mai bună estimare a costurilor necesare stingerii obligației curente la data raportării. Cea mai bună estimare a cheltuielii necesare pentru decontarea obligației curente este valoarea pe care Banca ar plăti-o, în mod rațional, pentru decontarea obligației la data bilanțului sau pentru transferarea acesteia către o terță parte în acel moment.

Estimările rezultatelor și ale efectelor financiare sunt determinate de raționamentul Conducerii Băncii și completate de experiența unor tranzacții similare și, în anumite cazuri, de rapoartele unor experți independenți. Elementele luate în calcul includ orice probe suplimentare furnizate de evenimente ulterioare datei bilanțului.

În cazul în care provizionul în curs de evaluare implică o gamă largă de elemente, obligația este estimată prin ponderarea tuturor rezultatelor posibile în funcție de probabilitățile lor. Această metodă statistică de evaluare este denumită "valoare preconizată".

În cazul în care este evaluată o singură obligație, rezultatul individual cel mai probabil poate constitui cea mai bună estimare a datoriei. Cu toate acestea, chiar și într-un astfel de caz, Banca ia în considerare și alte rezultate posibile. În cazul în care alte rezultate posibile sunt, în cea mai mare parte, fie mai mari, fie mai mici decât rezultatul cel mai probabil, cea mai bună estimare va fi o sumă mai mare sau mai mică.

Acolo unde efectul valorii-timp a banilor este semnificativ, valoarea provizionului va reprezenta valoarea actualizată a cheltuielilor estimate a fi necesare pentru stingerea obligației.

Rata de actualizare utilizată este rata care reflectă evaluările curente pe piață ale valorii-timp a banilor și ale riscurilor specifice datoriei. Rata de actualizare nu reflectă riscurile pentru care au fost ajustate estimările privind fluxurile viitoare de trezorerie.

În cazul în care provizioanele sunt actualizate, valoarea contabilă a unui provizion crește în fiecare perioadă pentru a reflecta trecerea timpului. Această creștere este recunoscută drept cost al îndatorării.

Câștigurile rezultate din cedarea preconizată a unor active nu sunt luate în considerare la evaluarea unui provizion.

În cazul în care preconizează că o terță parte îi va rambursa, integral sau parțial, cheltuielile necesare pentru decontarea unui provizion, Banca recunoaște rambursarea dacă și numai dacă este aproape sigură că va primi rambursarea în cazul în care își onorează obligația. Rambursarea este tratată ca un activ separat. Suma recunoscută ca rambursare nu depășește valoarea provizionului. În situația rezultatului

global, costurile aferente unui provizion sunt fi prezentate după deducerea sumei recunoscute pentru o rambursare.

Provizioanele vor fi revizuite la fiecare dată de raportare și ajustate pentru a reflecta cea mai buna estimare curentă. În cazul în care nu mai este probabilă o ieșire de resurse care încorporează beneficiile economice pentru stingerea unei obligații, provizionul va fi anulat.

Provizionul va fi utilizat numai pentru cheltuielile pentru care a fost inițial recunoscut.

Banca nu recunoaște provizioane pentru pierderile viitoare din activitatea curentă.

Dacă Banca are un contract oneros, obligația contractuală curentă prevăzută în contract este recunoscută și evaluată ca provizion. Un contract oneros este un contract în care costurile inevitabile aferente îndeplinirii obligațiilor contractuale depășesc beneficiile economice preconizate a fi obținute din contractul în cauză. Costurile inevitabile ale unui contract reflectă costul net de ieșire din contract, adică valoarea cea mai mică dintre costul îndeplinirii contractului și eventualele compensații sau penalități generate de neîndeplinirea contractului. Înainte de constituirea unui provizion separat pentru un contract oneros, Banca recunoaște orice pierdere din deprecierea activelor dedicate contractului în cauză.

2.13 Impozitul pe profit

Impozitul pe profit al perioadei cuprinde impozitul pe profit curent și impozitul pe profit amânat.

2.13.1 Impozitul pe profit curent

Impozitul pe profit curent reprezintă valoarea totală a impozitului de plată calculat la valoarea profitului impozabil aferent perioadei de raportare, utilizând cota de impozitare în vigoare la data raportării.

Impozitul pe profit curent se achita trimestrial, dar nu mai târziu de termenul prevăzut de legislație (data de 25 din ultima lună a fiecărui trimestru), în sume egale cu $\frac{1}{4}$ din suma impozitului pe venit pentru anul precedent.

Impozitul pe profit curent se recunoaște în profit sau pierdere cu excepția cazurilor când acesta se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau în capitalurile proprii, caz în care impozitul pe profit curent se recunoaște în alte elemente ale rezultatului global respectiv în capitalurile proprii. Spre exemplu, în cazul corecțiilor de eroare sau al unor modificări de politici contabile care afectează rezultatul reportat, efectul din punct de vedere al impozitului pe profit curent (dacă este cazul) va fi înregistrat tot prin intermediul rezultatului reportat.

Impozitul pe profit curent aferent perioadei curente și perioadelor anterioare este recunoscut ca și datorie cu impozitul pe profit curent, în măsura în care nu a fost încă plătit. Dacă impozitul pe profit curent plătit deja pentru perioada curentă și pentru perioadele anterioare depășește valoarea impozitului pe profit datorat pentru aceste perioade, surplusul este recunoscut ca un activ (creanță privind impozitul pe profit curent).

2.13.2 Impozitul pe profit amânat

Impozitul pe profit amânat este calculat prin metoda obligației bilanțiere, ce presupune identificarea diferențelor temporare dintre baza fiscală a activelor și a datoriilor și valoarea contabilă a acestora din situația poziției financiare.

Baza fiscală a unui activ sau a unei datorii este valoarea atribuită acelui activ sau acelei datorii în scopuri fiscale. Astfel:

- a) baza fiscală a unui activ este valoarea care va fi putea fi dedusă în scopuri fiscale din beneficiile economice pe care le va obține Banca atunci când va recupera valoarea contabilă a activului; dacă beneficiile economice nu vor fi taxabile, baza fiscală a activului este egală cu valoarea sa contabilă;
- b) baza fiscală a unei datorii este valoarea sa contabilă, minus orice valoare care va fi deductibilă în scopuri fiscale în legătură cu datoria respectivă; în cazul veniturilor anticipate, baza fiscală a datoriei este egală cu valoarea sa contabilă, mai puțin veniturile care nu vor fi impozabile în perioadele viitoare.

Diferențele temporare pot fi:

- a) diferențe temporare impozabile, care sunt diferențe temporare ce vor rezulta în valori taxabile la calculul profitului impozabil (pierderii fiscale) în perioadele următoare când urmează să fie recuperat activul sau decontată datoria;
- b) diferențe temporare deductibile, care sunt diferențe temporare ce vor rezulta în valori deductibile la calculul profitului impozabil (pierderii fiscale) în perioadele următoare când urmează să fie recuperat activul sau decontată datoria.

Banca recunoaște o datorie privind impozitul pe profit amânat pentru fiecare diferență temporară impozabilă, mai puțin atunci când datoria rezultă din recunoașterea inițială a fondului comercial sau recunoașterea

inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu reprezintă o combinație de întreprinderi și la momentul tranzacției nu afectează nici profitul contabil nici profitul impozabil (pierdere fiscală).

Banca recunoaște o creanță privind impozitul pe profit amânat pentru fiecare diferență temporară deductibilă în măsura în care este probabil că vor exista profituri impozabile care să permită utilizarea acestora, mai puțin atunci când creanța rezultă din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu reprezintă o combinație de întreprinderi și la momentul tranzacției nu afectează nici profitul contabil nici profitul impozabil (pierdere fiscală).

De asemenea, Banca recunoaște o creanță privind impozitul pe profit amânat pentru pierderile fiscale reportate și pentru creditele fiscale neutilizate, în măsura în care este probabil că vor fi disponibile profituri impozabile viitoare care să permită utilizarea pierderilor fiscale reportate și a creditelor fiscale neutilizate.

Banca va analiza impactele legate de climă cu privire la profiturile impozabile viitoare care pot duce la imposibilitatea Băncii de a recunoaște creanțele privind impozitul amânat sau să fie obligată să derecunoască creanțele privind impozitul amânat recunoscute anterior conform IAS 12.

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicate pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate până la data bilanțului.

Evaluarea datoriilor și a creanțelor privind impozitul pe profit amânat reflectă consecințele fiscale care ar decurge din modul în care Banca preconizează, la sfârșitul perioadei de raportare, că va recupera sau deconta valoarea contabilă a activelor și a datoriilor sale.

Banca revizuieste valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul pe profit amânat și procedează la reducerea acestora dacă estimează că nu mai este probabil ca suficiente profituri impozabile să fie disponibile în viitor care să permită utilizarea totală sau parțială a creanței. O astfel de reducere este reluată dacă redevine probabil ca suficiente profituri impozabile să fie disponibile.

Impozitul pe profit amânat se recunoaște în profit sau pierdere cu excepția cazurilor când acesta se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global sau în capitalurile proprii, caz în care impozitul pe profit curent se recunoaște în alte elemente ale rezultatului global respectiv în capitalurile proprii. Spre exemplu, în cazul în care diferențele din evaluarea la valoarea justă a activelor financiare disponibile pentru vânzare înregistrate în alte elemente ale rezultatului global generează impozit pe profit amânat, acesta va fi recunoscut în alte elemente ale rezultatului global.

Banca compensează creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent dacă și numai dacă:

- a) are dreptul legal de a compensa valorile recunoscute;
- b) intenționează fie să deconteze suma netă, fie să realizeze activul și să deconteze datoria simultan.

Banca compensează creanțele și datoriile privind impozitul pe profit amânat dacă și numai dacă:

- a) are dreptul legal de a compensa creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent;
- b) creanțele și datoriile privind impozitul pe profit amânat se referă la impozite percepute de aceeași autoritate fiscală.

2.14 Beneficiile angajaților

2.14.1 Beneficii de serviciu pe termen scurt

Din punct de vedere contabil, la nivel internațional și local, norma care dezbate prevederile legate de beneficiile angajaților este Standardul Internațional de Contabilitate - IAS 19 „Beneficiile angajaților”. Beneficiile angajaților sunt toate formele de contraprestații pe care le acordă Banca angajaților în schimbul muncii depuse.

Beneficiile angajaților pe termen scurt sunt beneficii ale angajaților (altele decât compensațiile pentru încetarea contractului de muncă) care sunt scadente integral în termen de douăsprezece luni de la sfârșitul perioadei în care angajații prestează serviciile pentru care sunt acordate beneficiile.

Banca acordă astfel de beneficii pe termen scurt angajaților sub forma salariilor, primelor, concediilor plătite și contribuțiilor la asigurările sociale. Acestea sunt recunoscute ca și cheltuială pe măsură ce angajații prestează serviciile aferente, mai puțin atunci când pot fi capitalizate (spre exemplu, salariile angajaților implicați în dezvoltarea unui program informatic, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de IAS 38 – Imobilizări necorporale – a se vedea capitolul 2.2).

Dacă suma deja plătită de Bancă angajaților depășește valoarea neactualizată a beneficiilor, Banca recunoaște surplusul ca un activ (cheltuială plătită în avans) în măsura în care plata în avans va conduce, spre exemplu, la o reducere a plăților viitoare sau la o rambursare în numerar.

Cheltuielile aferente beneficiilor angajaților pe termen scurt sub forma concediilor plătite sunt recunoscute după cum urmează:

- a) în cazul concediilor plătite cu drept de acumulare, pe măsură ce angajatul prestează serviciile în schimbul cărora se acumulează dreptul său la concedii plătite viitoare;
- b) în cazul concediilor plătite fără drept de acumulare, atunci când este efectuat concediul.

Concediile plătite cu drept de acumulare sunt cele pe care angajații le pot reporta și le pot utiliza în perioade viitoare, dacă nu sunt consumate în perioada curentă (în cazul Băncii, concediul de odihnă anual). Banca evaluează costul așteptat al concediilor plătite cu drept de acumulare ca fiind valoarea suplimentară pe care Banca se așteaptă să o plătească ca rezultat al concediilor neefectuate care s-au acumulat la sfârșitul perioadei de raportare.

2.14.2 Planuri determinate de contribuții

Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, la Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților pentru asigurare socială și asistență medicală. Toate contribuțiile relevante plătite de Bancă la Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale sunt recunoscute în profit sau pierdere, drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens, deoarece nu dispune de un program individual de plată a pensiilor.

Banca nu dispune de niciun alt plan de beneficii determinate sau de un plan de beneficii post-pensionare. Banca nu are obligația să presteze alte servicii angajaților curenți sau foști.

2.15 Venituri și cheltuieli

Elementele de venituri și cheltuieli sunt definite:

- a) Veniturile reprezintă majorări ale beneficiilor economice în cursul perioadei contabile, sub forma intrărilor de active sau măririi valorii activelor, sau a diminuării datoriilor, care au drept rezultat creșteri ale capitalurilor proprii, altele decât cele legate de contribuții ale participanților la capitalurile proprii. Venitul este recunoscut atunci când există probabilitatea ca Băncii să îi revină în viitor anumite beneficii economice și când aceste beneficii pot fi evaluate în mod fiabil.
- b) Cheltuielile sunt scăderi ale beneficiilor economice în cursul perioadei contabile sub forma unor ieșiri sau epuizări ale activelor sau a suportării unor datorii, care au drept rezultat reduceri ale capitalului propriu, altele decât cele legate de distribuirea către participanții la capitalul propriu.

2.15.1 Venituri și cheltuieli din dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi pentru toate instrumentele financiare purtătoare de dobânzi, cu excepția celor clasificate ca deținute pentru tranzacționare sau desemnate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere pentru toate instrumentele evaluate la cost amortizat în baza metodei dobânzii efective.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calculare a costului amortizat al unui activ financiar sau a unei datorii financiare și de alocare a venitului sau cheltuielilor aferente dobânzii în perioada relevantă. Rata efectivă a dobânzii este rata care se actualizează exact plățile sau încasările viitoare de numerar estimate pe perioada de viață a instrumentului financiar sau, acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. La calcularea ratei dobânzii efective, Banca estimează fluxurile de numerar luând în considerare toate condițiile contractuale ale instrumentului financiar, cu excepția pierderilor de credit viitoare.

Calculul include toate comisioanele plătite sau primite între părțile contractante care sunt parte a ratei efective a dobânzii, costurile de tranzacționare și toate celelalte prime și reduceri.

Odată ce un activ financiar sau o clasă de active financiare a înregistrat o pierdere din depreciere, venitul din dobânzi este recunoscut aplicând rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor viitoare de numerar cu scopul evaluării pierderii din depreciere.

2.15.2 Venituri din speze și comisioane

Spezele și comisioanele sunt de regulă recunoscute pe baza contabilității de angajamente la momentul prestării serviciului respectiv. Spezele pentru angajamentele de creditare care sunt probabile de a fi acordate, sunt amânate (împreună cu costurile aferente directe) și sunt recunoscute ca ajustare la rata efectivă a dobânzii la credite. Comisioanele și spezele obținute din negocieri, sau din participarea în negocierea unei tranzacții cu o terță parte, astfel ca aranjarea unei achiziții de acțiuni sau de alte participații, precum și achiziția sau vânzarea participațiilor – sunt recunoscute la data finalizării tranzacției. Alte speze și comisioane încasate din prestarea serviciilor de către Bancă, inclusiv cele de administrare investițională, brokeraj sau comisioane de deservire sunt recunoscute pe măsura prestării în contul de profit sau pierdere.

Alte speze și comisioane plătite reprezintă, de regulă, comisioanele tranzacționale și de prestare a serviciilor, care sunt reflectate la cheltuieli pe măsura recepționării acestora.

Recunoașterea veniturilor aferente onorariilor pentru serviciile financiare prestate depinde de scopul pentru care se percep aceste onorarii și de baza contabilă aplicabilă instrumentelor financiare asociate, dacă este cazul. Descrierea onorariilor pentru servicii financiare poate să nu indice natura și fondul economic ale serviciilor prestate. De aceea, este necesar să se facă deosebirea între onorarii ce sunt parte integrantă a ratei efective de dobândă a unui anumit instrument financiar, onorarii câștigate pe măsura prestării serviciilor și onorarii câștigate la îndeplinirea unei obligațiuni contractuale principale.

(a) Onorarii ce sunt parte integrantă a ratei efective a dobânzii a unui instrument financiar

Aceste onorarii se tratează, în general, ca o ajustare a ratei efective de dobândă. Când însă instrumentul financiar este evaluat la valoarea justă, cu modificarea valorii juste recunoscută în profit sau pierdere, onorariile sunt recunoscute ca venit în momentul recunoașterii inițiate a instrumentului.

- (i) *Onorarii de emitere primite de Bancă în urma creării sau achiziției unui activ financiar, altele decât cele clasificate de IFRS9 drept active financiare "la valoarea justă prin profit sau pierdere"*

Asemenea onorarii pot reprezenta o compensare pentru activități, cum ar fi evaluarea situației financiare a debitorului, evaluarea și înregistrarea garanțiilor, colateralelor și a altor contracte similare, negocierea clauzelor aferente instrumentului, elaborarea și procesarea documentelor, precum și încheierea tranzacției. Aceste onorarii contribuie la generarea unei preocupări pentru instrumentul financiar rezultat și, împreună cu cheltuielile directe aferente, sunt amânate și recunoscute ca o ajustare a ratei efective a dobânzii.

- (ii) *Onorarii de angajament primite de Bancă pentru acordarea unui credit atunci când angajamentul de creditare este în afara ariei de aplicabilitate a IFRS9*

Dacă este probabil ca Banca să încheie un contract pentru acordarea unui credit și angajamentul de creditare nu este inclus în aria de aplicabilitate a IFRS9, onorariul de angajament primit constituie o recompensare a eforturilor generate de achiziția unui instrument financiar. Acest onorariu și cheltuielile directe aferente sunt amânate și recunoscute ca o ajustare a ratei a dobânzii efective. Dacă termenul de angajament expiră fără ca împrumutul să mai fie solicitat, comisionul de angajament se recunoaște ca venit la data expirării. Angajamentele de creditare ce se regăsesc în aria de aplicabilitate a IFRS9 sunt înregistrate în contabilitate drept instrumente derivate și sunt evaluate la valoarea justă.

- (iii) *Onorarii de emitere primite la emiterea datoriilor financiare evaluate la cost amortizat*

Aceste onorarii sunt o parte integrantă a generării unei implicări într-o datorie financiară. Când o datorie financiară nu este clasificată cu fiind „la valoarea justă prin profit sau pierdere”, onorariile de emitere primite sunt incluse, împreună cu costurile de tranzacție aferente, în valoarea contabilă inițială a datoriei financiare și recunoscute drept o ajustare a ratei dobânzii efective. Banca va face distincția între onorariile și costurile ce sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective pentru datoria financiară, pe de o parte, și onorariile de emitere și costurile tranzacției ce țin de dreptul de a furniza servicii, cum ar fi cele de gestionare a investițiilor, pe de alta parte.

(b) Onorarii câștigate pe măsura prestării serviciilor

- (i) *Onorarii pentru administrarea unui credit*

Onorariile primite de Bancă pentru administrarea unui credit sunt recunoscute ca venit pe măsura prestării serviciilor.

- (ii) *Onorarii de angajament pentru acordarea unui credit, atunci când angajamentul de creditare se află în afara ariei de aplicabilitate a IFRS9*

Dacă este improbabil să se încheie un anumit contract de credit și angajamentul de creditare este în afara ariei de aplicabilitate a IFRS9, atunci comisionul de angajament se recunoaște ca venit pe parcursul perioadei de angajament. Angajamentele de creditare ce se află în aria de aplicabilitate a IFRS9 sunt înregistrate în contabilitate drept instrumente derivate și evaluate la valoarea justă.

(c) Onorarii câștigate la îndeplinirea unei prestații semnificative

Onorariile sunt recunoscute ca venit la îndeplinirea unei prestații semnificative, ca în exemplele de mai jos:

- (i) *Comision de alocare a acțiunilor unui client*

Comisionul se recunoaște ca venit, după alocarea acțiunilor.

(ii) *Onorarii de plasament pentru aranjarea unui împrumut între un debitor și un investitor*

Onorariul se recunoaște ca venit, după ce a fost aranjat împrumutul.

2.15.3 Venit net din tranzacționare

Acesta cuprinde câștigurile nete realizate din tranzacționarea activelor și datoriilor și include diferența de conversie valutară.

Data tranzacției este data la care Banca recunoaște prima data activul nemonetar sau datoria nemonetara care rezultă din plata sau încasarea unei contraprestații în avans.

2.15.4 Venituri din dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute atunci când este stabilit dreptul Băncii de a le încasa (ex: la aprobarea lor de către acționari/ asociați).

2.15.5 Alte venituri / cheltuieli

Alte venituri / cheltuieli operaționale, precum și cheltuielile generale și administrative sunt recunoscute pe baza contabilității de angajamente.

Cheltuielile aferente litigiilor pe contractele de credit, din cauza neachitării (taxe de stat, costuri notariale, de executare, etc.) sunt recunoscute la cheltuieli pe măsura apariției acestora. În cazul recuperării de către sau din numele clientului, acestea sunt înregistrate ca o reversare a cheltuielii respective în cadrul aceluiași an sau recunoscute la venituri, dacă se referă la anii precedenți.

2.15.6 Donații și contribuții monetare

Principalele tipuri de donații și contribuții monetare posibil de a fi efectuate de Bancă se referă la:

- donații efectuate în limita autonomiei Comitetului de Management / Consiliului Băncii;
- cheltuieli promoționale, sponsorizări și taxe de membru în asociații.

Tabelul de mai jos rezumă contabilizarea diferitelor tipuri analizate de donații:

TIP	Tratament contabil
Donații efectuate în limita autonomiei Comitetului de Management / Consiliului Băncii	Alte cheltuieli operaționale
Cheltuieli promoționale, sponsorizări și taxe de membru în asociații	Cheltuieli administrative

2.16 Active și datorii contingente

O datorie contingentă este:

- a) o obligație posibilă care decurge din evenimente trecute și a cărei existență va fi confirmată numai de producerea sau nu a unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte și care nu se află complet sub controlul Băncii;
- b) o obligație prezentă care decurge din evenimente trecute dar care nu este recunoscută pentru că:
 - i. nu este probabil că pentru decontarea obligației va fi necesară o ieșire de resurse ce încorporează beneficii economice;
 - ii. valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Un activ contingent este un activ posibil care decurge din evenimente trecute și a cărei existență va fi confirmată numai de producerea sau nu a unuia sau mai multor evenimente viitoare incerte și care nu se află complet sub controlul Băncii;

Datoriile și activele contingente nu sunt recunoscute în situațiile financiare. Datoriile contingente sunt prezentate în notele la situațiile financiare, mai puțin atunci când posibilitatea de a exista o ieșire de resurse ce încorporează beneficii economice este îndepărtată. Activele contingente sunt prezentate în notele la situațiile financiare dacă este probabilă intrarea de beneficii economice.

Tabelul de mai jos sintetizează regulile de recunoaștere și prezentare a activelor și datoriilor contingente:

Activ	Cert	Recunoaștere
Activ contingent	Probabil	Prezentare
	Posibil	Nu se prezintă
	Îndepărtat	Nu se prezintă
Datorie	Cert	Recunoaștere
	Probabil	Recunoaștere
Datorie contingentă	Probabil	Prezentare
	Posibil	Prezentare
	Îndepărtat	Nu se prezintă
Praguri utilizate de Bancă: • Cert: = 100% • Probabil: > 50% • Posibil: < 50% • Îndepărtat: < 10%		

2.17 Persoane afiliate

Situațiile financiare ale Băncii conțin toate informațiile referitoare la:

- poziția financiară și profitul sau pierderea, care sunt influențate de existența persoanelor afiliate;
- tranzacțiile și soldurile cu persoane afiliate.

Relațiile cu persoanele afiliate reprezintă o caracteristică normală a activității desfășurate de Bancă.

Persoanele afiliate Băncii se identifică conform prevederilor Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

O tranzacție cu persoane afiliate reprezintă orice transfer de mijloace bănești sau obligații contractuale între părțile afiliate și bancă, indiferent dacă se percepe sau nu o plată, cu excepția tranzacțiilor/operațiunilor ce țin de schimbul valutar în numerar, transferurile prin sistemele de remitere de bani, alimentarea conturilor, achitarea dobânzilor/ comisioanelor/ datoriilor la credite, transferurile legate de pachetele salariale.

În procesul de identificare și analiză a relațiilor/ tranzacțiilor cu părțile afiliate, organul de conducere al Băncii trebuie să includă și:

- membrii apropiați ai familiei persoanei / persoanelor în relație cu Banca - membri ai familiei care pot influența sau pot să fie influențați de respectiva persoană/ persoane în relația lor cu Banca;
- persoanele cu funcții-cheie ale Băncii - membri ai personalului ale căror funcții le conferă o influență semnificativă asupra orientării Băncii, însă care nu sînt membri ai organului de conducere, identificate în conformitate cu prevederile Regulamentului BNM cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii, al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare nr. 292/2018. În ceea ce privește prezentarea informațiilor referitoare la persoanele afiliate în notele la situațiile financiare ale Băncii:
- legăturile între persoanele afiliate bazate pe control sunt prezentate indiferent dacă au existat sau nu tranzacții între părți;
- Banca prezintă numele Băncii-mamă și, în cazul în care diferă, partea care o controlează în ultimă instanță;
- dacă nici Banca-mamă, nici partea care controlează în ultima instanță nu întocmește situații financiare disponibile publicului, va fi prezentat numele următoarei societăți-mamă superioare ca importanță.

De asemenea, Banca prezintă în notele la situațiile financiare, cel puțin următoarele informații referitoare la natura și tipurile de tranzacții cu părțile afiliate, separat pentru fiecare categorie de părți afiliate:

- natura relației între părți și informații privind tranzacțiile și soldurile;
- volumul tranzacțiilor;
- valoarea soldurilor, termenii/ condițiile acestora, inclusiv dacă sunt garantate;
- provizioane și cheltuieli privind creanțele incerte sau îndoielnice.

2.18 Dispoziții finale

- Prezentul act normativ intră în vigoare din momentul aprobării acestuia de către Consiliul Băncii, fiind aplicabil începând cu 01 ianuarie 2025.
- Din data intrării în vigoare, se abrogă versiunea 1.3 a Politicilor Contabile, aprobate prin decizia Consiliului Băncii din data de 21 decembrie 2022 și revizuite prin Decizia Consiliului din 21 decembrie 2023.
- Dacă una sau mai multe prevederi ale prezentului act normativ contravin prevederilor legislației în vigoare ale Republicii Moldova, se va aplica direct actul normativ emis / adoptat de autoritatea publică autorizată.
- Orice nerespectare a prezentului act normativ intern constituie abatere disciplinară și se sancționează în conformitate cu legislația în vigoare și actele normative interne ale Băncii.
- Prezentul act normativ va fi actualizat periodic și ori de câte ori se consideră necesar, luându-se în considerare modificările operate în legislația aplicabilă.